

Inhoud

Het is weer gemoedelijkheid troef in deze universiteit. De studentenbeweging maakt zich druk over de plastic bekertjes en wil dus mokken.

De docenten bij gezondheidswetenschappen konden zich uitspreken over het probleemgestuurde onderwijs en het resultaat daarvan, de Maastrichtse afgestudeerde, en eigenlijk vinden ze alles prachtig. De faculteiten werden geëvalueerd over de kwaliteit van de algemene diensten en zijn redelijk tevreden. En nu wordt bovendien de voorlichting over de RL verbeterd. Een gouden toekomst voor deze instelling dus, want van de tutoren zijn we binnenkort ook af, als het aan Georges Span ligt. Stop die maar in je PC en computeriseer het onderwijs.

Rechten krijgt aanvulling uit instellingsreserve

Verdeling extra onderzoeksplaatsen gewijzigd

Het college van bestuur heeft zijn voorstel voor de verdeling van de veertig extra onderzoeksplaatsen gewijzigd. Zowel rechten als algemene wetenschappen, die zich in het oude voorstel tekort gedaan voelden, krijgen naast de aanvankelijke toewijzing een structurele aanvulling uit de instellingsreserve. Het protest van geneeskunde had geen succes. Die faculteit was buiten de verdelingsoperatie gehouden en dat blijft zo.

De strijd om de veertig extra onderzoeksplaatsen die met ingang van 1994 structureel door minister Ritzen aan de Rijksuniversiteit Limburg zijn toegekend, is bijna gestreden. Het college heeft de kritiek van de vijf faculteiten op zijn eerste verdelingsvoorstel aangehoord en verwerkt in een nieuwe voorstel. In het oorspronkelijke voorstel werd geneeskunde buiten de operatie gehouden omdat er bij haar, in tegenstelling tot de vier andere faculteiten, geen sprake zou zijn van een scheefgroei tussen onderwijs en onderzoek. Voor gezondheidswetenschappen en economie werden, op basis van de geraamde studentenaantallen tot het jaar tweeduizend, respectievelijk 14,9 en 12,6 extra B-plaatsen gereserveerd. Dit alles blijft ook zo in het nieuwe voorstel. Ondanks protesten, het voorstel van de kant van de medici. Die betogen dat zij ook recht hebben op extra onderzoeksplaatsen omdat zij in verhouding met de zusterfaculteiten zouden achterlopen. Het college erkent dit, maar wijst op dat "de andere faculteiten van de RL nu toe in een onvergelijkbaar moeilijker positie hebben verkeerd".

Het protest van de juridische faculteit die oorspronkelijk 4,2 fte extra B-plaatsen kreeg toebedeeld en dit verontwaardigd een "fooi" noemde, heeft meer succes gehad. Het aantal extra onderzoeksplaatsen voor de juristen was in eerste instantie berekend volgens de minder gunstige alfapnorm (een staf-studentratio van 1:34,5). De faculteit vindt echter dat een onderscheid tussen de alfa wetenschappen en de beter betaalde gamma wetenschappen niet meer gerechtvaardigd is. Het onderwijs vergt in beide takken evenveel tijd en dus moet ook de betaling evenredig zijn. Het college van bestuur kon zich vinden in dit argument (dat ook landelijk veld wint) en heeft in het nieuwe voorstel voor rechten en het alfadeel van algemene wetenschappen, de gunstigere gammapnorm gehanteerd. Het extra B-deel van de juridische faculteit stijgt hierdoor met 1,8 fte en komt uit op 6,0. Algemene wetenschappen krijgt 0,2 fte er bovenop en komt op een totaal van 8,5. Het verschil tussen de berekeningen wordt betaald uit de instellingsreserve.

Rechten had graag een nog hogere toewijzing gehad, maar beseft dat dat op dit moment politiek niet haalbaar is. De directeur van algemene wetenschappen is ondanks de kleine meevaller teleurgesteld. Het college heeft de studentenaantallen van zijn faculteit te laag geschat waardoor ook het aantal extra onderzoeksplaatsen achterblijft.

De universiteitsraad zal 26 november over dit voorstel een besluit nemen.

Riki Janssen

Het LSO heeft weer vaste grond onder de voeten gekregen, niet alleen in Limburg maar zelfs in Amsterdam blijkt op pagina 16 (foto Nelis Tutkey)

Adviseur: decentralisatie te ver doorgeschoten

Voorlichting moet weer onder één dak

Er is behoefte aan een centrale instantie die een samenhangend voorlichtings- en communicatiebeleid voor deze universiteit uitstippelt. Op dit moment vormen de activiteiten op dat terrein een bonte lappendeken. De facultaire en universitaire voorlichters moeten in één organisatorisch verband worden ondergebracht. Dat is de boodschap van een 'actieplan communicatie RL' dat door een externe adviseur is vervaardigd.

In de nota constateert de adviseur, A. in 't Groen, in het dagelijks leven Hoofd Projectorganisatie Communicatie bij de Universiteit van Amsterdam, een grote activiteit op het gebied van de voorlichting. De afzonderlijke producten vindt hij meestal van goede kwaliteit, maar het ontbreekt aan samenhang tussen de centrale en de facultaire voorlichting. Evenmin is er sprake van enig beleid. De decentralisatie is te ver doorgeschoten, meent In 't Groen. Daarmee is volgens hem de communicatie van de RL duurder, inefficiënter en ineffectiever dan zij zou kunnen zijn. Om die reden bepleit hij een Interfacultair Dienstverlenend Centrum, waarin allen die werkzaam zijn in de voorlichting organisatorisch worden samengebracht. Dat zou de gezamenlijke deskundigheid vergroten, terwijl de kwetsbaarheid van de afzonderlijke kleine eenheden wordt verminderd. Het centrum zou een nieuwe beheers eenheid moeten worden, bestuurd door een programmaad waarin de faculteiten en het college van bestuur vertegenwoordigd zullen zijn. Deze raad dient een universitair communicatiebeleid te ontwerpen. Het centrum overkoepelt de huidige centrale en facultaire voorlichting en krijgt taken op het gebied van de mediacoördinatie, de stu-

dentenvoorlichting en de studie-infotheek, de communicatie-aspecten van de buitenlandafdelingen en het transferbureau, de contacten met schooldecenen, marktonderzoek en het vooraf en achteraf beoordelen van de effecten van de voorlichting.

Verder zijn er volgens In 't Groen een aantal knelpunten die snel moeten worden aangepakt in de vorm van speciale projecten, die eveneens door de programmaraad zullen worden gestuurd. Het eerste project betreft de interne communicatie en is er vooral op gericht om het 'wijgevoel' te bevorderen en de medewerkers van de RL tot klantvriendelijke 'RL-ambassadeurs' op te leiden. In dat kader is een trainingsprogramma voorzien voor iedereen die namens de universiteit naar buiten treedt, terwijl ook bijvoorbeeld de oprichting van een 'academische club' naar Brits model wordt gesuggereerd, een plek waar volgens In 't Groen het 'universitaire discours' op informele wijze kan plaatsvinden. Het tweede project is gericht op de werving van studenten opdat over een aantal jaren het getal van tienduizend bereikt kan worden. Hier gaat het vooral m

(Lees verder op pagina 3)

Onderwijssysteem niet onvriendelijk voor docent

Docenten gezondheidswetenschappen zijn redelijk positief over het probleem-gestuurd onderwijs en vinden het zeker geen docentonvriendelijk systeem. Dat blijkt uit een onderzoek van de vakgroep onderwijsontwikkeling en onderwijsresearch (O&O).

Studenten gezondheidswetenschappen geven regelmatig via evaluaties hun mening over de kwaliteit van het onderwijs. De docenten werden tot voor kort nooit systematisch naar hun mening gevraagd. De wandelgangen deden echter wel hun werk en daaruit leek men te kunnen opmaken dat lang niet iedereen zo tevreden was met het PGO. Het faculteitsbestuur wilde daar echter het fijne van weten en gaf de Sectie Programma Evaluatie opdracht voor

de ontwikkeling van een vragenlijst die de docenten vraagt naar hun "beleving van het pgo". Van de 206 mensen die een vragenlijst ontvingen, stuurden 142 hem terug. Meer dan de helft van de ondervraagden is langer dan vier jaar in dienst en heeft de eigen opleiding in een andere stad gevolgd. Het negatieve beeld dat uit de wandelgangen opdoemde wordt door het onderzoek niet bevestigd. De meeste docenten stonden niet alleen positief ten opzichte van het pgo toen zij solliciteerden in Limburg, eigenlijk zijn ze nog steeds redelijk tevreden over het Maastrichtse systeem. En docentonvriendelijk is het in hun ogen niet.

Het toetsingssysteem kan er in de ogen van de docenten wel mee door. Over de blootoets is men zelfs erg te spreken. De voortgangstoets ligt wat minder goed, maar wanneer het zou lukken om er een te ontwikkelen die op betrouwbare en valide wijze de voortgang van de student meet, is

men daar voor het overgrote deel voor. Het niveau van de afgestudeerde gezondheidswetenschapper is naar de mening van de docenten voldoende. De Maastrichtse student leert in de onderwijsgroep niet minder dan zijn collega elders in het land. Op sommige punten blinkt hij zelfs uit. Een RL-student kan goed in een team werken en discussies leiden. Hij is prima voorbereid op de beroepspraktijk en in staat tot onafhankelijk werken en het oplossen van problemen. Als zwakke punten noemen de docenten een oppervlakkige kennis, onvoldoende schrijfvaardigheid, gebrek aan basiskennis, onderzoeksvaardigheden en vaardigheden in methodologie.

De vakgroep O&O wil dit onderzoek ook op andere faculteiten gaan uitvoeren. De economische faculteit heeft al belangstelling getoond.

Riki Janssen

Buitenland pakt trage studenten harder aan

Het voorstel van minister Ritzen voor een tempobeurs is in vergelijking met het buitenland nog erg vriendelijk. Als studenten daar niet aan hoge normen voldoen, raken zij hun gehele beurs kwijt.

Dat concludeert het universitaire onderzoeksinstituut CSHOB na een vergelijking van de systemen van studiefinanciering in Denemarken, Zweden, België, Duitsland, Engeland/Wales en de Verenigde Staten. Minister Ritzen wil dat Nederlandse studenten met ingang van 1993 het eerste studiejaar minimaal vier studiepunten (10 procent) behalen. De jaren daarna wil hij een "realistisch en redelijk" aantal als eisen stellen, "tussen de 10 en 80 procent". Als een student een jaar niet aan de norm voldoet, wordt zijn beurs met terugwerkende kracht omgezet in een rentedragende lening.

In het buitenland is men een stuk strenger. In Denemarken, Engeland en België moeten studenten elk jaar de volledige score boeken. Anders krijgen zij geen beurs (en eventuele aanvullende lening) meer. Ma-

ryland heeft een norm van 80 procent, in Zweden ligt deze tussen de 75 en 100 procent. Duitsland stelt geen eisen, maar belooft wel snelle studenten met een aanzienlijke korting op hun studieschuld.

"Gelet op buitenlands ervaringen" is het volgens het CSHOB "niet onredelijk" om aan Nederlandse studenten een percentage tussen de 66 en 80 op te leggen. Een norm van tien procent in de propedeuse is dan wel "erg laag".

Het plan om bij wijze van straf een beurs om te zetten in een lening kan volgens het CSHOB bewerkelijk zijn. In het buitenland gebeurt dat nergens. Het is volgens het CSHOB als "tussenoplossing" wellicht eenvoudiger dat elke student vanaf het begin van zijn studie een (zachte) lening krijgt, die afhankelijk van het studietempo kan worden omgezet in een gift. De uitvoeringskosten zijn dan ook lager.

Het verhogen van het studietempo moet niet alleen door middel van een tempobeurs worden afgedwongen, vindt het CSHOB. De onderwijsprogramma's moeten goed in elkaar zitten en studenten moeten voldoende begeleiding krijgen. De minister kan de universiteiten 'prikkel' door hun minder geld te geven als de studenten te langzaam studeren. Dat gebeurt alleen in Denemarken.

HOP/Pieter Evelein

(vervolg van pagina 1)

Voorlichting onder één dak

marketing. Het derde project tenslotte wil de positie van de RL in land en regio versterken, hoofdzakelijk door een effectievere omgang met de media. In dat verband worden regelmatige persexcursies en perslunches voorgesteld, terwijl tevens een samenwerkingsverband met het dagblad De Limburger op het programma staat. Dat zou moeten uitmonden in gezamenlijk georganiseerde lezingen, debatten, opstelwedstrijden en dergelijke. Het doel is om "meer en juiste aandacht in de pers" te krijgen.

Internationaal dient de RL via dit project aan de weg te timmeren door in de Euregio samen met de Belgische en Duitse universiteiten communicatiemiddelen te ontwikkelen, bijvoorbeeld in de vorm van een promotieblad Hoger Onderwijs Euregio. Analyse en conclusies van de nota zijn twee weken geleden tijdens een discussiebijeenkomst door facultaire bestuurders, leden van het college van bestuur en voorlichters onderschreven. Er is geen formeel besluit genomen over de uitvoering ervan.

Wammes Bos

Oude wijn in nieuwe zakken

Vroeger sloeg je pagina 1 om en dan zag je onze column, rechts, over de volle lengte van pagina 3. Ze hebben met ons niet over-gelegd over de verhuizing naar pagina 4. Zoiets als terugkomen van vakantie en tot de ontdekking komen dat ze je bele inventaris van dat riante appartement met uitzicht op de baai en de mosgroene beuvels daarachter hebben overgebracht naar een onderkomen waar je ineens op de binnenplaats uitkijkt en waar de ranzige ualm van de gaarkeuken zich door de kieren perst. Enfin, als u nou toch maar bij ons blijft binnenkijken.

Ik wou het hebben over mensen die afhankelijk zijn van organisaties en dat zijn op de een of andere manier de meesten van ons, als werknemer, als krantelezer, als cliënt of consument of patiënt, als treinreiziger, als watersporter of als winkelend publiek. De klant is dan wel koning, maar in etablissementen moet je steevast uitschreeuwen boven Mantovani die achter elkaar Die Schöne Blaue Donau, An American In Paris en Eine Kleine Nachtmusik heeft verminkt en dat in verband met de lengte van het bandje elke twintig minuten opnieuw doet. Het lijkt wel of Madonna de enige is die zich écht heeft weten vrij te maken, maar dat moeten we nog zien, in dat boekje.

Cliënten van gezondheidszorginstellingen denken niet aan sex en zijn niet echt vrij. Dat bedachten we al in de jaren 70 toen democratisch vuur de harten verwarmde van de mensen die komende jaren 50 worden. Nog even en we schrijven het vierde lustrum van de DemocratiseringsExpres zoals die destijds voor de non-profitsector op de rails is gezet. Treinstellen van het merk Den Uyl -1973. Het bleek al gauw een boemel te zijn die door de kabinetten Van Agt - weet u nog wel: die welsprekende puist, die met enige regelmaat met zo'n zeemleren broek aan, racefiets aan de hand, op de Cauberg in Valkenburg te signaleren was - lang op tochtige plattelandsstations staande is gehouden en waarvan langzamerhand steeds meer ramen geblinderd werden. In de 80-er jaren is er een stoptrein van gemaakt onder de lokkende benaming 'DFZ-rail-tours', die vaak bewegingloos op de remise van ons wetgevingsemplacement stond, verlaten door machinist en conducteur.

Simons - de staatssecretaris die elk half jaar een nieuwe basisverzekering bedenkt - heeft de trein radicaal doormidden gebakt: op twee sporen gaan intercity's verder waarvan de buitenkant wordt gesierd met felgekleurde letters: **KLACHTRECHT** op de ene, **MEDEZEGGENSCHAP** op de andere. Beoogde passagiers: cliënten van zorginstellingen. Eindelijk wil men dus de inspraak van cliënten van zorginstellingen gaan regelen. Alle instellingen moeten een cliëntenraad gaan krijgen, die - net als de ondernemingsraad - bepaalde advies- en instemmingsbevoegdheden moet gaan krijgen. Kijk, dat bedoel ik nou. Een concept uit de jaren zeventig, dat cliënten in een voor hen vrij onbegrijpelijke positie aan tafel brengt met de directie van de instelling. Drie dagen tevoren een envelop met papier die niet door de brievenbus kan, zoals alle leden van raden in deze wereld die krijgen. Ontevreden, want de stukken waren weer eens te laat. De notitie over het voorgenomen beleid wordt nog

(lees verder op pagina 4)

Weg met het bekertje, leve de mok

De milieuverpestende bekertjes in het trefcentrum aan de Universiteitsingel waren vorige week dinsdag het doelwit van de acties van de studentenvakbond NSEM. Een tafel vol mokken, afkomstig uit diverse studentenhuizen, nam voor een dag de plaats in van het plastic en moest de fervente koffiedrinkers bewegen voortaan hun eigen mok mee naar het werk of de onderwijsgroep te nemen. (foto Nelis Tutkey)

Studenten schrijven over hun stad

"Zijn kamer in Wyck was niet ver meer. Bij het openen van de deur kon hij zich verheugen over een infobrief van de studiefinanciering. Nadat zijn woede over het feit dat er weer vier gulden per maand van de basisbeurs afging voor de OV-ausweis getemperd was, liep hij de keuken in op weg naar de koelkast." Een citaat uit "Studentikoze Streken," een bundel met twaalf verhalen over student en stad.

In het voorwoord benadrukt samensteller Martijn van Dooren dat het gaat om persoonlijke impressies. De bijdrage over Maastricht, met de verrassende titel "Maastricht", is geschreven door een duo: Hans-Peter van Tilburg en Peter Bongaerts. De studierichting van de bijdragende auteurs wordt nergens genoemd. Alleen de samensteller maakt zich boven zijn verhaal bekend als hoogleraar psychologie in Tilburg. "Maastricht" is eigenlijk geen verhaal,

maar een opeenstapeling van facetten uit het studentenleven. Een echte lijn valt er niet te bespeuren, laat staan een plot. De diverse hoofdpersonen houden zich bezig met onwillige koelkastdeuren, te laten komen in de onderwijsgroep, versieren en vooral met zuipen. De stad Maastricht dient alleen als inwisselbaar decor. "Daar Maastricht volgepropt is met kloosters en kerken...", "Maastricht telt ongeveer evenveel kroegen als er dagen zijn" en "Ze liepen door de Maastrichtse winkelstraat": de noodzakelijke couleur locale. Aan het begin is er wel aandacht voor een specifiek Maastrichtse zaak wanneer de schrijvers zich beklagen over de "tienduizenden kleine keien die het centrum bourgondisch sieren en die een perfect functionerende fiets degraderen tot een rammelkast". En tegen het einde is er dan plaats ingeruimd voor een ander Maastrichts ongemak: de te vroege sluitingstijden van de kroegen. En dus komen de schrijvers automatisch uit bij de Veronica-boot.

Het boekje opent aantrekkelijk met een stripverhaal over studeren in Delft. Ook daarin staat de kroeg centraal. Bovendien wordt Delft nog eens bezongen in een beschouwelijk verhaal. Samensteller Van Dooren, nu dus hoogleraar, herinnert zich

zijn studententijd in die stad. In "Memoires van een oud-student" plakt hij wat van zijn oude columns uit het plaatselijke dagblad aan elkaar. Ook niet echt het "korte verhaal" dat de omslag belooft.

Ze staan er wel in, de korte verhalen, maar zijn in de minderheid. "Het tentamen" over Leiden en "De eerste voorvallen van Erik Blijmans onder de Europoort" bijvoorbeeld. Amsterdam leren we kennen als studentenstad "In de ban van Ellis": auteur Piet Eilers speelt leentjebuur bij "American Psycho". Dat betekent veel merknamen en kreten in cursieve druk, zonder het geweld uit de voorbeeldroman.

De bundel is dus een studentikoos werkje met bijdragen van zeer wisselende kwaliteit. De samensteller heeft dat zien aankomen, te oordelen naar de laatste zin van zijn voorwoord. "En wanneer u bepaalde verhalen aanmerkelijk minder interessant vindt dan andere, weet dan dat u gegrepen bent door "Studentikoze Streken"."

Studentikoze Streken is uitgegeven door Uitgeverij Notermans Diekman & Partners in Amsterdam

Leonard Blom

Oude wijn in nieuwe zakken

(Vervolg van pagina 3)

nagezonden of ter vergadering uitgereikt. Mijnbeer de voorzitter - gek, maar voorzitters zijn toch veelal mijnheren - ik maak er ernstig bezwaar tegen dat de directie (lees ook: het College van Bestuur, het Faculteitsbestuur etc.) de Raad nu weer opnieuw affronteert door essentiële informatie over het beleidsvoornemen te laat te verstrekken; alles wijst erop dat de directie de Raad niet serieus neemt.

Representatieve democratie? Gezelschapsspelen, dames en beren. Staatssecretaris Simons schrijft: "Voor wat betreft de toekenning van bevoegdheden, zij het volgende opgemerkt. Ik geef er de voorkeur aan in de wet te bepalen ten aanzien van welke onderwerpen de cliëntenraad advies- of instemmingsrecht toekomt. Ik denk daarbij in grote lijnen aan de onderwerpen, genoemd in artikel 9, tweede lid, onder a tot en met f, van het wetsvoorstel en de onderwerpen, genoemd in artikel 12, eerste lid, onder a tot en met l, van de bij de memorie van toelichting gevoegde ontwerp-amvb. Bij de keuze tussen advies- en instemmingsrecht zou ik in eerste instantie te werk willen gaan overeenkomstig de verdeling van bevoegdheden binnen de WOR." De staatssecretaris kopieert gewoon de Wet op de ondernemingsraden, terwijl het eerder andersom zou moeten zijn: is het concept van de Wet op de ondernemingsraden niet eindelijk eens aan een kritische herwaardering toe?

Rekent u er maar op, dat u, zodra u voor uw blindedarm in het ziekenhuis wordt opgenomen, bij binnenkomst gekozen wordt te zijn in de cliëntenraad. De harde kern van de raad wordt gevormd door patiënten die al enkele maanden profiteren van de dagbehandeling, geboden door de psychiatrische afdeling. Continuïteit moet er immers zijn? De voorzitter is iemand, die door het ziekenfonds als patiënt is vrijgesteld; bij toerbeurt wordt deze zetel ingenomen door een chronisch zieke met diabetes, de ziekte van Crohn en een dialysepatiënt. Op de agenda van de vergadering, die u, nog maar net terug van de recovery, vanuit uw bed mag meemaken staat: 1) opening 2) mededelingen 3) verslag van de vorige vergadering 4) voortzetting van de discussie over het strategisch beleidsplan 1993-1997 5) temperatuur van de maaltijden 6) verruiming bezoektijden (de notitie hierover werd dus nog nagezonden of wordt ter vergadering uitgereikt) 7) wat verder ter tafel komt 8) rondvraag 9) sluiting.

"De procedure, neergelegd in artikel 15 van het wetsvoorstel, voor het geval van onthouding van instemming zou ik willen behouden. Voor het overige zou de cliëntenraad bevoegd moeten zijn altijd met een ongevraagd advies te komen, waarvan de instelling slechts gemotiveerd mag afwijken. Tenslotte ware vast te leggen dat een instelling (die uiteraard meer bevoegdheden mag toekennen) op de toekenning van bovenwettelijke bevoegdheden niet kan terugkomen dan met instemming van de cliëntenraad."

Ze weten de oude wijn niet eens in nieuwe zakken te doen.

Frans van Wijnen

Crème Fraîche wint Groninger Studenten Cabaretfestival

Het Limburgs kwartet Crème Fraîche is winnaar geworden van het Groninger Studenten Cabaretfestival 1992. Derdejaars rechtenstudent Wim Hoen uit Maastricht maakt deel uit van het gezelschap dat elkaar kent van de middelbare school in Heer. Het viertal won alles wat er te winnen viel: de jury-, publieks- en persoonlijkheidsprijs. Die laatste prijs ging naar John Schleipen, nu student Nederlands in Amsterdam. Over de thema's in hun programma 'Sec' wil Hoen niet veel kwijt. "Het duurt drie kwartier en het is zo gevarieerd mogelijk. De vorm waarin het gebracht wordt is belangrijk. Je moet het zien om te geloven." Eenmaal door de voorrondes heen mochten de deelnemers werken met een regisseur, een belangrijke reden voor Crème Fraîche om mee te doen. Het werd Pieter van Empelen, die zijn sporen verdiende bij Youp van het Hek. Hoen: "Dat is erg goed bevallen. We werkten onder eigen regie, maar hij kan net die kleine dingetjes hoger tillen." "Eén van de allersterkste cabaretnummers van de laatste jaren", oordeelde de jury over het slotlied. Wim Hoen, samen met John Schleipen verantwoordelijk voor de teksten van de groep: "Het is een liedje over alles wat je met je handen kunt doen, een rapnummer dat ritmisch wordt ondersteund." Het publiek kan meedoen door in de handen te klappen. Afgaande op het juryrapport in elk geval een terecht applaus.

Leonard Blom

Wervingsactie om gering animo voor kennistechnologie te vergroten

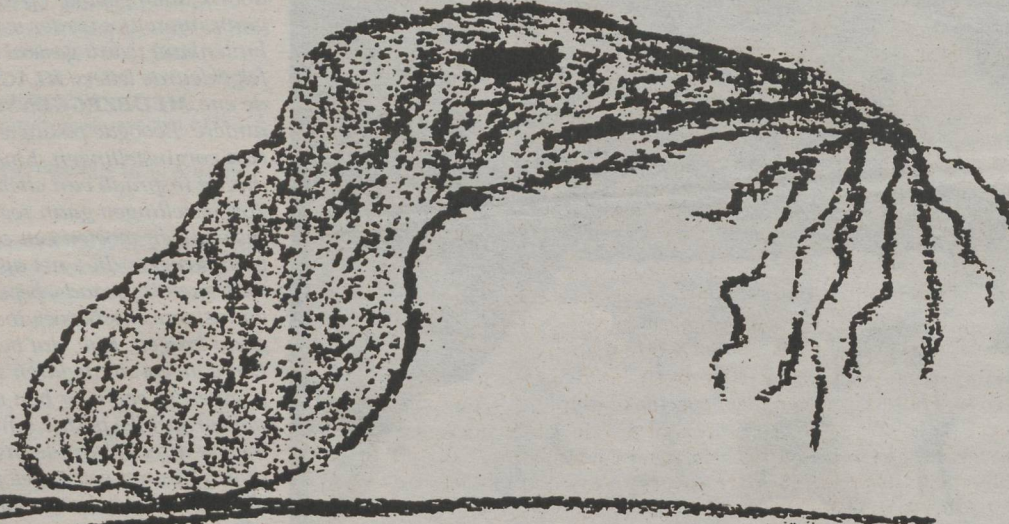
Bij de faculteit der algemene wetenschappen is men van plan een intensieve wervingscampagne te beginnen om meer Nederlandse studenten naar kennistechnologie te lokken. De nieuwe transnationale studierichting, opgezet samen met het Limburgs Universitair Centrum te Diepenbeek, heeft in haar eerste jaar een teleurstellend laag aantal Nederlanders weten te trekken. Het gaat om vijftien studenten, die de eerste twee jaar van het curriculum in België verblijven. Hoeveel Belgen zich hebben gemeld is vooralsnog onduidelijk, omdat in Diepenbeek tot mei 1993 het curriculum niet afwijkt van dat van informatica. De keus voor kennistechnologie vindt pas daarna plaats. Het aantal Nederlanders is ongeveer de helft van wat er verwacht was. Dat wordt deels toegeschreven aan de onbekendheid met de nieuwe mogelijkheid om in Maastricht/Diepenbeek dit vak te studeren. Voor een ander deel echter is er een algehele terugval in de belangstelling voor dit soort vakken. Zo is de toeloop naar het verwante

informatica landelijk dramatisch gedaald, gemiddeld met zeventien procent, zo meldde de Automatisering Gids eind september. In Twente liep zij volgens het blad terug van 154 naar 117, in Delft van 176 naar 148. Dit terwijl er op de arbeidsmarkt wel vraag zou bestaan naar informatici. Bij algemene wetenschappen hoopt men althans voor een deel de neerwaartse trend te kunnen keren door meer en gericht te werven. Er is een filmpje in de maak waarmee men de boer op zal gaan. Verder worden schooldecanen en VWO-leraren wiskunde in het land benaderd met materiaal.

Wammes Bos

12 1/2

NATIONAAL GESCHENK

R&T

Regering biedt Majesteit jubileumkado aan: iedere staatsburger krijgt geen twee paspoorten van papier, maar een van koperdraad.

RL-diensten hechten meer aan procedures dan aan resultaten

De faculteiten zijn redelijk tevreden over het werk van de algemene diensten. Ze zijn des te positiever gestemd naarmate die zelf de klantgerichtheid hoger in het vaandel hebben staan.

Dat blijkt uit een onderzoek naar 'cultuur en dienstverlening' van de diensten, dat in de eerste helft van dit jaar gehouden is. Opvallend zijn de uitkomsten pas als het om de cultuur van de diensten gaat. Bijna alle RL-diensten blijken een meer procesgerichte dan resultaatgerichte oriëntatie te hebben. En de financieel-economische dienst FED is behept met een losse cultuur, waarvan een der karakteristieken luidt: niet kostenbewust.

Het onderzoek vond plaats in het kader van het project kwaliteitsverbetering van de diensten. Het werd uitgevoerd door het IRIC, het Institute for Research on Intercultural Cooperation van prof. G. Hofstede, dat is ondergebracht bij de economische faculteit. De bedoeling was om zowel de mening van de gebruikers, hoofdzakelijk de faculteiten, te peilen, als om te kijken of de attitude van de medewerkers van de diensten daarop aansloot. Er zijn zowel diepte-interviews als schriftelijke enquêtes gehouden. De mening van de faculteiten is gebaseerd op een steekproef van honderdvijftig facultaire medewerkers. De respons onder deze groep was echter laag, slechts 52 mensen oftewel 35% stuurden de formulieren terug. Bij de diensten was de bereidheid om mee te werken over het algemeen genomen beter. De gemiddelde respons lag daar op 65%. Zij varieerde van 85% tot 35%. Over het geheel genomen bleek de respons hoger bij die afdelingen en diensten waarvan de medewerkers een hogere opleiding hebben genoten.

Spectaculair zijn de resultaten van het 'consumentenonderzoek' onder de facultaire medewerkers niet. Alleen die onderdelen van de dienstverlening die vier keer of vaker werden genoemd, zijn verwerkt. Door de geringe respons betekent dat dat veel aspecten van de dienstverlening überhaupt niet in de tabellen terecht zijn gekomen.

Voorzover dat wel het geval is, was men redelijk tevreden over de kwaliteit van de dienstverlening, over de snelheid waarmee men geholpen wordt, de klantgerichtheid en de wijze van klachtenbehandeling. De scores konden variëren van uitstekend (1) tot zeer slecht (5) en bewogen zich meestal dicht bij het midden, maar wel in het positieve deel van de schaal. Bovenaan de ranglijst staat de postafdeling, onderaan de dienst huisvesting. Dat laatste oordeel was echter gebaseerd op vier respondenten. De slechtste afzonderlijke score in dit verband was voor de klantgerichtheid van deze dienst. Zij scoorde met 3,25 iets naar de negatieve kant.

Over het algemeen wordt ook de duidelijkheid van regels, procedures en aanspreekpersonen redelijk gewaardeerd. Over de mate waarin de diensten ongevoerd klantvriendelijke initiatieven ontwikkelen is men iets minder enthousiast.

De antwoorden zijn overigens niet voor alle faculteiten hetzelfde. Door de bank genomen zijn rechten en algemene wetenschappen het meest positief, en is geneeskunde het meest kritisch.

Veel verdienen
Opmerkelijker resultaten kwamen te voorschijn uit het tweede gedeelte van het onderzoek, dat naar de cultuur binnen de diensten zelf. De medewerkers konden onder meer aangeven wat zij het meest belangrijk vinden in de ideale baan. Wie mocht denken dat het materialisme de overhand zou hebben heeft het mis: bovenaan staat een goede samenwerking met collega's, onderaan staat 'veel verdienen'. De onderzoekers concluderen dat de belangrijkste zeven aspecten drie terreinen beslaan: het sociale klimaat op-, en de aard van het werk, en de mate waarin er ruimte is voor het privéleven. Merkwaardig is dat de medewerkers pas op de

Financieel economische dienst van Harrie de Bruijn niet kostenbewust (foto Franco Gori)

twaalfde plaats aankomen met 'werk waarin je anderen kunt helpen'. Voor een dienstverlenende organisatie noemen de onderzoekers die lage plaats "opvallend". De belangrijkste verklarende factor voor de verschillen tussen de medewerkers ligt in het opleidingsniveau, veel minder in de dienst zelf. HBO- en academisch opgeleiden vinden 'uitdaging en voldoening in het werk' veel belangrijker dan 'een goede relatie met de directe chef' die juist weer door de lager opgeleiden wordt gewaardeerd.

Verder is er nog gekeken naar de score per dienst op een aantal cultuurdimensies. De eerste, en volgens dienstendirecteur drs. M. Verhulst belangrijkste dimensie, betreft de mate waarin men meer procesgericht is (risicovrij, zo weinig mogelijk inspannen, elke dag hetzelfde), dan wel meer resultaatgericht: het tegendeel dus. Het balkje waarop de scores zijn uitgetekend van nul tot honderd levert nogal wat verrassingen. Zo scoort de financieel economische dienst FED 0, de de huisvestingsdienst 2. Beiden zijn dus in extreme mate procesgericht. De andere diensten zitten bijna allemaal in diezelfde richting, alleen minder extreem. Alleen de dienstencombinatie Instellingstrategie en WTS (wetenschapswinkel, transferpunt, sciencepark) scoort meer naar de resultaatgerichte kant.

De conclusie luidt dan ook dat het dienstapparaat van de RL als geheel meer procesgericht dan resultaatgericht is. Voor een juist begrip nog even de korte omschrijving van wat men dus niet is: 'op gemak in risicovolle situaties, je uiterste best doen, elke dag is een nieuwe uitdaging'. Toch laat de score op deze dimensie een heel ander beeld zien dan die op de laatste in het rijtje van zes: normatief versus pragmatisch. Het eerste betekent dat men meer hecht aan het correct toepassen van procedures, dat die belangrijker zijn dan resultaten, en dat men hoge normen hanteert met betrekking tot de ethiek. De RL-diensten scoren echter bijna allemaal (al-

leen bestuurlijke- en juridische zaken BIZ niet) aan de pragmatische kant, die meer gericht is op klantgerichtheid en waarbij resultaten belangrijker worden gevonden dan procedures.

Het rapport gaat echter niet dieper in op deze (ogenschijnlijke?) tegenstelling tussen de scores op de eerste en de laatste dimensie.

Extreme uitkomsten zijn er verder bij verschillende andere dimensies. De dienst P&O (personeel- en organisatie) maakt zijn reputatie waar en blijkt in hoge mate mensgericht te zijn, de dienst ICA (informatie, communicatie en automatisering) is daarentegen extreem werkgericht. Opvallend is ook de score op de dimensie 'open of gesloten'. Daar blijkt P&O zeer open te zijn (tegenover nieuwkomers, iedereen past in de organisatie), terwijl de FED en Isis/WTS aan de 'gesloten en heimzinnige' kant zitten. Waar het gaat om een strakke of een losse cultuur vallen BIZ en de FED aan de uiteinden op. BIZ is slechts 18 punten van de nul verwijderd en toont zich daarmee kostenbewust, punctueel en serieus over bedrijf en werk. De FED zit drie puntjes van de 100 verwijderd en wordt dus gekenmerkt door medewerkers die extreem niet-kostenbewust zijn, die een loopje nemen met vergadertijden en die grapjes over het bedrijf en het werk maken.

De uitkomsten van het onderzoek vormen "voortdurend onderwerp van gesprek in het diensthoofdenoverleg", meldt directeur Verhulst. Bovendien worden zij ook binnen de diensten besproken. Per dienst heeft het Iric een meer specifieke rapportage opgesteld. Verhulst zegt wel de vinger aan de pols te houden, maar omdat de diensten zelf intern ook al werk maken van de rapportage heeft dat volgens haar niet zo heel veel om het lijf. Bij de FED, de dienst die het vaakst extreme scores haalt, is een apart groepje gevormd dat zich over de uitkomsten buigt.

Wammes Bos

De televisie staat aan en wij zien een witte telefoon. Dan druipt er langzaam bloed uit de gaatjes van de boorn. Wel 06-nummer werd daar gedraaid? 'Het nieuws vloeit vierentwintig uur per dag, via Radio 1', luidt de boodschap die de beelden begeleidt. Een opwekkende gedachte. Wij ontbloten onze tanden en scharen ons rond de ontvanger. Ouderwetse gezelligheid steekt monsterlijk de kop weer op. Het gekreun is niet van de lucht: doodsnood en genot. De luistercijfers stijgen.

De televisie staat aan en brengt ons het journaal. Ook hier vloeit het nieuws. Wij zien hoe er doden vielen in Zuid-Afrika, in Joegoslavië, wij zien hoe er gekrepeerd wordt in Somalië.

Er ligt een man in de modder, met een gapende hoofdwond. Zijn dood illustreert een bericht over oorlog. Drie, vier dagen dagen later meldt het journaal nieuwe daden van geweld. En weer ligt daar die man voor ons te kijk, diezelfde man met diezelfde wond in diezelfde modder. En dat is mis. Niet zozeer omdat het journaal ons misleidt of op onze afstomping rekent, maar omdat die dode man, die een persoon was, tot een ding wordt gemaakt. Hij is dood, dat wisten wij al. Wij hebben, ook zonder te weten wie hij was, van zijn individuele lotgeval kennisgenomen. Maar de televisie doodt hem nu voor de tweede keer en zuigt hem leeg. Opeens is hij niemand meer, een dode van dienst, verwisselbare illustratie. Zijn persoonlijke dood, daar en toen, is hem in Hilversum ontnomen. Er wordt door de NOS met hem gesold.

Wel vaker gebruikt het journaal beelden uit het archief. Willy Brandt overlijdt en rijdt met Kennedy en Adenauer door Berlijn. Beatrix jubileert en schrijft met vorstelijk gebeven hoofd door de Nieuwe Kerk. Wanneer hierdoor bij de wat domme kijker veruarring kan ontstaan - Gut, wat ziet de koningin er na twaalfeneenhalf jaar regeren nog koninklijk uit - verschijnt er een onderschrift dat opbeldering geeft: ARCHIEFOPNAME. Maar aan anonieme doden, slachtoffers van honger en geweld her en der buiten de beschaafde wereld, is zo iets niet besteed.

'Ze zijn weer bezig, daar in Afrika', zegt de bureauredacteur tegen de beheerder van het beeldarchief. 'Doe 'ns zo'n ding, zo eentje met bloed eraan, je weet wel, uit eh hoe heet het daar ook al weer.'

Wiel Kusters

All The President's Men...

Op het gevaar af voor de rest van mijn leven op jullie redactie als een betweterige wise guy door het leven te gaan, wil ik toch even reageren op een artikel uit de laatste Observant (nummer 9). Het gaat om het stuk van Eugène Baak over de Amerikaanse presidentsverkiezingen.

Er is in de geschiedenis van de VS verschillende keren een poging gedaan om een president via impeachment het Witte Huis uit te werken. Maar slechts één keer is het ook daadwerkelijk tot een impeachment-procedure gekomen. En dat was niet tijdens het bewind van Richard Nixon, maar iets meer dan honderd jaar daarvoor. Het slachtoffer was president Andrew Johnson, de beschuldigingen waren divers: dat liep van onwettig ontslag van de minister van oorlog tot aan medeplichtigheid aan de moordaanslag op zijn voorganger Abraham Lincoln. Johnson redde het.

Bij Nixon is het allemaal niet zo ver gekomen. Hij pakte zijn biezen op het moment dat voor hem de impeachment-dreiging zulke reële vormen had aangenomen dat de grond te heet onder zijn voeten was geworden. Hij trad dus eenvoudigweg af. Nog iets: Halberstams 'The Powers That Be' geeft inderdaad een indrukwekkend relaas van CBS, LA Times, Washington Post en Time Inc. (Time inderdaad zonder 's', want die is voorbehouden aan de krantenconcerns in LA, New York en London; hier gaat het om het weekblad). Maar om nu te

zeggen dat je dat boek nodig hebt om de rol van Katherine (haar Kay noemen is als wanneer ik Eugène Baak hier Eut Baak noem) Graham te leren kennen is nou ook weer overdreven. Woodward en Bernstein hebben haar in het boek dat als basis voor de film diende perfect neergezet. Natuurlijk voegt Halberstam andere invalshoeken toe aan het hele Watergate-relaas. Maar omgekeerd is Halberstam zelf ook van diverse kanten aangevuld en gecorrigeerd. Bovendien had hij het ruim vijf jaar na Woodstein een stuk gemakkelijker. Dat voor de "ingeslapen hoofdredacteur Ben Bradlee na Watergate geen berg meer te beklimmen" viel, is tamelijk gearcheerd, om in Baaks eigen woorden te spreken. Hij heeft nog tot augustus vorig jaar actief leiding gegeven aan een van 's werelds meest invloedrijke kranten, waarna hij - op 70-jarige leeftijd - tot de directie van de Post toetrad. Zonder verder in te gaan op de inhoudelijke hoogte- en dieptepunten (waarbij de affaire Janet Cooke duidelijk in de laatste categorie viel), maakt iemand die tot die leeftijd doorgaat op mij nauwelijks een uitgebluste indruk. Dat Nixon niet de 37ste maar de 36ste president van de Verenigde Staten was (Grover Cleveland werd - met een onderbreking van vier jaar - twee keer naar het Witte huis gestuurd) is natuurlijk te flauw om te vermelden.

Maar toch, met vriendelijke groeten,

Bart Brouwers,
journalist van De Limburger.

Wetenschapsdag

Graag wil ik reageren op het, waarschijnlijk als ludiek bedoelde stukje, van de heer Wim Ortjens, naar aanleiding van de wetenschapsdag op zondag 11 oktober. Slechte journalistiek laat me gewoonlijk koud, maar er worden ten onrechte ook andere mensen in betrokken. Een goed

journalist gaat op zoek naar de feiten en achtergronden en dat heeft de heer Ortjens kennelijk nagelaten.

De organisatie van deze dag was in handen van anderen en deze mensen hebben kennelijk nagelaten om tijdig te corrigeren dat niet ik, maar iemand anders aanwezig zou zijn. Dat er in een dagblad een advertentie heeft gestaan, waarin mijn naam als trekpleister is gebruikt, is buiten mijn medeweten gebeurd.

De onjuistheid waardoor anderen ten onrechte in een verkeerd daglicht geplaatst worden, is dat gesuggereerd werd dat er om vier uur plotseling iemand anders aan kwam lopen. Dit is een pertinente verdraaiing van de werkelijkheid.

Ik heb geen moeite met een kritisch stuk, doch dan moet het wel op feiten gebaseerd zijn en deze feiten moeten dan ook nog juist worden weergegeven.

H. Kuipers

Naschrift redactie

De verslaggever liep op de wetenschapsdag rond als bezoeker tussen de bezoekers.

Laakbaar!

Bij het lezen van Observant no. 9 van dit jaar, werd ik getroffen door een zeer smakeloos paretje van Studentengenschap Plutarchus. Het was niet zozeer de boodschap die mij tegen de borst stuitte, maar de manier waarop deze werd gebracht. Persoonlijk ontgaat mij het doel van de gebezigde formuleringen als "klootschieten" en "een stuk in je kut zuipen". Als bezitster van het een en liefhebster van het ander, vind ik het laakbaar dat dergelijke beladen termen voor goedkope propaganda gebruikt worden. Natuurlijk begrijp ik dat deze heren zich willen onderscheiden van de vele identiteitsloze dispuuten in Maastricht. Echter,

mijne heren, het kan toch niet zo zijn dat U geen subtielere manieren kunt bedenken om Uw boodschap kenbaar te maken? De vraag stellen is hem beantwoorden. U heeft als een van de oudste dispuuten in Maastricht reeds bewezen over een goede smaak te beschikken. Wilt U zich blijven onderscheiden van anderen, dan raad ik U aan om op de oude weg verder te gaan en deze zijstraat als doodlopend te beschouwen.

Agath Bezemer

Weg ermee

De rubriek van Reiner de Winter en Wiel Kusters blijkt — naar titel, stijl en inhoud — wel erg typisch te zijn voor de steeds zo constructieve inspiratie van Uw blad. Toch een waarschuwing: te felle ergernis mist haar doel. In Observant 9 slaagde de Winter erin mijn sympathie voor O&O op te wekken, nadat Bos in de voorgaande nummers het tegengestelde resultaat bereikte. Heren/Dames, laat de hartstocht uw argumentatie niet vertroebelen!

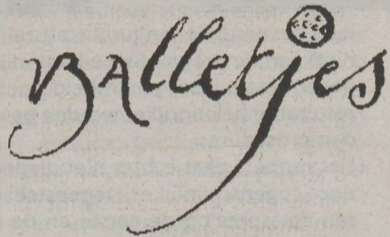
Het is trouwens spijtig dat "Weg ermee" voor twee auteurs gereserveerd is. Menigeen zou ook wel weten waarvoor z(h)ij het zou willen hebben onder die titel. (Wat mijzelf betreft, liefst in de allerlaatste uitgave van de rubriek).

Tegelijk kan ik het niet nalaten om de verdwijning van August Magirus (zaliger) te betreuren. Hij motiveerde tenminste zijn ergernis met zekere humor, en was althans op culinair vlak constructief. Met zijn bijdrage is m.i. de meest inhoudsrijke van Uw rubrieken opgeheven.

Met vriendelijke groet,

Denis de Crombrughe
(Kwantitatieve Economie).

Het zweet

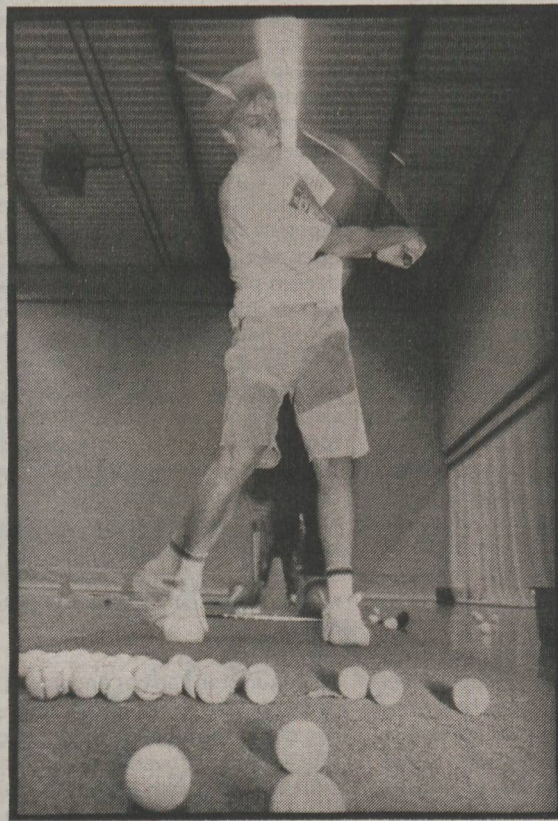
"Bewegen zonder je in te spannen". Dat is wat geneeskundestudent Gerard 't Hart (25) zo aantrekt aan golf. En: "Op de baan kom je mensen tegen van je eigen niveau, waarmee je nog eens een fatsoenlijk gesprek kunt voeren." Gerard (beige bandplooi broek, bordeauxrode sweater, bruine gaatjesschoenen, gouden brillette) hoopt -naast het sociale aspect- ook nog ontspanning te vinden in golf. En Gerard is een beetje bang dat hij, als hij vijftig is, zich gaat vervelen. Gerard lijkt het vleesgeworden vooroordeel van de golf-sceptici.

Als alle vijf de cursisten (het is herfstvakantie) aanwezig zijn, kan de les van trainer Rob Kok beginnen. Er volgt een college over de 'clubs' (stokken of 'kolven', waarmee meteen het woord 'golf' etymologisch verklaard is), die allemaal op de grond uitgestald liggen. Voor elk doel bestaat er een andere houten ('woods') of ijzeren ('irons') club. Als het spel begint, moet je vooral *vé* zien te komen: 'pitchen'. Belandt het balletje per ongeluk in het bos, dan wordt het tijd om te gaan 'shippen'. Je gebruikt dan een club, waarvan de onderkant een grote hoek met de grond maakt, zodat je het balletje als het ware oplepelt. De stumperd die in de 'bunker' (zandbak) terecht komt heeft een 'sandwedge' nodig. Deze club heeft een bolle onderkant, zodat hij lekker door het zand glijdt. De bedoeling van het spel is natuurlijk om in zo min mogelijk beurten de achttien speelvelden ('holes') rond te gaan. Wie eenmaal de gladgeschoren 'green' heeft bereikt, gebruikt een 'putter', een afgeplatte club waarmee met grote precisie over kleine afstanden kan worden gespeeld. Wie als eerste zijn balletje in het gaatje heeft gekregen is de winnaar.

Maar we zijn hier niet op de statige 'course' van de Royal and Ancient Golf Club of St. Andrews, we zijn hier in Sporthal Randwyck. En dat heeft zo zijn beperkingen.

Een zwiepende 'swing' wordt niet beloond met een schier eindeloze, statig scherpende vlucht van 250 meter over de groene 'fairway', nee, die belandt hier met een lullige plof in een groot net. En de 'teeing ground' (afslagplaats) is geen romantische, door eeuwenoude eiken omgeven heilige grond, maar een door Kok uitgerold ontnuchterend kunstgrasmatje. We mogen pas de weien van de Dousberg in als we een aantal basistechnieken onder de knie krijgen, zoals de 'swing' (volle mep tegen het balletje) en het 'adresseren' (zorgen dat het balletje daar komt waar je hem hebben wil).

Belangrijk bij golf is de juiste houding en handgreep. Knieën gebogen, kont naar achter, rechte rug. Linkerhand boven aan de stok, rechterhand over de linker, zodat duim en wijsvinger elkaar raken. 'Counting money' heet die greep. Onontbeerlijk voor elke golfer.

(foto Nelis Tutkey)

Na tien minuten krijg ik het warm, na een kwartier pijn in mijn rug. Zo zweetend in de sporthal raak ik langzaam maar zeker verlost van mijn achterdocht. Golf is inderdaad een sport. En nu begrijp ik Gerard ook als hij zegt dat hij niet alléén komt om te kunnen verkeren in de elitaire dampkring die rond deze sport hangt, maar ook voor het fysieke element. Hij ziet in golf een manier om zijn coördinatievermogen aan te scherpen. Zijn loopje lijkt inderdaad een beetje op dat van

Hirsch Ballin. Maar hij is niet de enige die motorisch niet helemaal in orde lijkt. Ook ik heb er last van. Bij mijn eerste twintig swings laat ik de club óf rakelings over het balletje scheren (waardoor de zuvaai niet op een natuurlijke manier wordt beëindigd en ik -meegesleurd door de centrifugale kracht die ik samen met mijn club ontwikkel- op één been balancerend een halve slag rond mijn as zwenk, mijn evenwicht verlies, deze mallotige beweging op groteske wijze probeer te verhullen door op mijn rechterbeen voorwaarts te binken als een speerwerper na zijn worp, waarmee ik niet kan voorkomen dat ik uiteindelijk toch in het net beland), óf laat ik de club voordat het balletje geraakt wordt kordaat een deuk in de vloer van Sporthal Randwyck hakken. Deze geblokkeerde klappen voel ik nu nog in mijn polsen. Goed, het ene vooroordeel is weg, maar nu het andere nog. Die ene vraag blijft zich opdringen: wat zoekt een student in dit wereldje van ballotage, duizend gulden lidmaatschap en honderd gulden per club, waarvan je er dertien nodig hebt? Volgens trainer Rob Kok voldoet golf aan een oerdrang die ten grondslag ligt aan zoveel balspelen. Er wordt een spelletje verzonnen waarbij een balletje zo vaak of zo snel mogelijk in een korf, een mand, tussen twee palen of in een gaatje moet worden gespeeld. Hij geeft toe dat golf niet goedkoop is en dat niet iedereen lid kan worden van een golfclub. Maar daar staat tegenover dat je met een paar man best een dagkaart kunt nemen. En als de universiteit dan ook nog een handje helpt bij het aanbieden van goedkope lessen, is deze aristocratische hobby plotseling voor behoeftige studenten bereikbaar. "Een leeg blikje wegstampen blijft natuurlijk goedkoper", zegt Kok.

Het golfgevoel bestaat volgens hem uit de spanning van het spelletje, de vrije natuur, het kilometers achter je kwijtgeraakte balletje aanlopen. En dat gevoel is voor iedereen bereikbaar. Het hoeft niet per se op een golfbaan, het hoeft niet per se uit 'soort-zoekt-soort'-overwegingen, vindt hij. "Mijn kinderen doen op vakantie niets iever dan in een koeiewei tegen een balletje meppen. Dat is ook golf."

Hoe staat het met het 'golfgevoel' van de beginnelingen?

Marc: "Tóch dat sfeertje, de belangrijke mensen. Een sport met standing."

Bart: "Puur de sport, de beweging. Lekker hengsten tegen een balletje, zoals vroeger met softball."

Gerard: "Geweldige sport! Ik ga zeker een stel clubs vragen voor mijn afstuderen."

En bij mij? Bij mij zit het golfgevoel vooral in mijn rug.

Wim Ortjens

Weg met het venijn, iedereen RL-ambassadeur

Aan het eind van de middag kijkt hij tevreden, glundert hij bijna. Zijn "ruwe notitie" over een nieuw communicatiebeleid voor deze universiteit blijkt binnen drie kwartier door de betrokkenen aanvaard. Tot zijn eigen verbazing, want hij had meer tegenstand verwacht. Communicatie-adviseur Adriaan in 't Groen vertrekt dus weer naar zijn domicilie in de randstad. Een definitief rapport hoeft hij niet meer te schrijven, want de discussienota is vanzelf tot die status verheven. Zoiets is mooi. Mission completed.

Aanwezig waren alle faculteitsdirecteuren, twee leden van het college van bestuur, nagenoeg alle voorlichters die zich in deze instelling ophouden, en een handjevol anderen die geacht worden iets van 'communicatie' af te weten. Adriaan in 't Groen, de man die zich in het centrum van de in een halve cirkel gegroepeerde tafels had geposteerd, hadden ze al eerder ontmoet. Die had in de loop van september samen met zijn tijdelijk assistente, drs. Sylvia Bastiaanssen van het secretariaat van het college van bestuur, alle gesprekspartners bezocht. Een gedrongen ronde verschijning van het genre dat in deze contereinen zo graag 'bourgonisch' wordt genoemd. Een tikje flamboyant ook; soms met een ruim bemeten vlinderdas om de nek, terwijl hij zich in dit jaargetijde blijkt te tooien in een dieprode lange wollen jas en een hoed waarvan de band om de schacht een veelkleurig druk motief vertoont. Meer een soort sjaal. Maar wie vervolgens gemeend zou hebben dat zich hier een modieuze softie aandienende, kwam bedrogen uit. In 't Groen bleek tijdens de bespreking van zijn nota niet te beroerd om de zaken bij de naam te noemen. "U wilt dat ik het wat duidelijker formuleer? Goed, ik zal het wel wat onvriendelijker zeggen." De aanval werd ingezet. De toehoorders hielden de adem in.

Troubleshooter

Hij is ingehuurd door het college van bestuur. In 't Groen is Hoofd Projectorganisatie Communicatie bij de Universiteit van Amsterdam (ook daar is niet alles koek en ei), en was daarvoor onder meer hoofd van de voorlichtingsdienst van het ministerie van onderwijs en wetenschappen. Een oude bekende van collegevoorzitter drs. L. Vredevoogd dus, want die was voor zijn vertrek naar Limburg topambtenaar op datzelfde ministerie. Volgens Vredevoogd, een imago-gevoelig bestuurder, is er wat mis met de voorlichting en communicatie van de RL. Dat is erg, vooral in het huidige tijdsgewricht, waarin universiteiten steeds meer elkaars concurrenten worden. Omdat men er bij de RL zelf niet uit lijkt te komen, oordeelde hij het dienstig er een deskundige buitenstaander bij te halen. In 't Groen weet zijn weetje van deze sector en zou wellicht als troubleshooter kunnen fungeren.

Maar zijn er dan problemen? Nota bene bij de universiteit met het modernste communicatiebeleid van allemaal, die als eerste een reclamebureau in de arm nam om de wereld met paginagrote wervingsadvertenties te bestoken?

Ja, er zijn problemen. Voor een deel zijn die mee komen deinen op de golven van de geschiedenis, voor een ander deel zijn ze ronduit toe te schrijven aan bestuurlijke laksheid. Een klein jaar nadat Vredevoogd hier arriveerde nam het toenmalige hoofd voorlichting afscheid van de dienst. Dat was in de lente van 1988. Zijn laatste jaren had hij doorgebracht met op de winkel te passen. Het hoofd werd niet vervangen, in afwachting van een alomvattend voorlichtingsbeleid dat nu eindelijk eens tot stand moest komen en dat klaarheid moest

scheppen over plaats, rol en omvang van de dienst. Natuurlijk, de folders die werden geproduceerd waren allemaal in orde, de medewerkers werkten hard, maar er ontbrak een duidelijke lijn. En een groot deel van de communicatie met de buitenwereld verliep buiten de dienst om. Het oude diensthoofd had nog maar nauwelijks zijn afscheidsreceptie genoten of er lag al een plan van zijn voormalige ondergeschikten bij het college op tafel. Dat echter met grote welwillendheid op een laag pitje werd gezet. Op de rol stond immers een algehele reorganisatie van het dienstenapparaat, en pas als die was voltoerd zou er duidelijkheid komen over de toekomst van de voorlichtingsdienst, orakelde het college. Inmiddels zijn we een paar jaar verder, een periode waarin de medewerkers speelbal werden van steeds nieuwe organisatorische herindelingen, totdat ze definitief de status van 'dienst' verloren en gedeeltelijk een afdeling werden van de dienst bestuurlijke en juridische zaken, BJZ. Een ander deel van de dienst werd afgesplitst en ondergebracht bij de dienst studentenzaken. In de tussentijd werden ze links en rechts gepasseerd door de faculteiten, die in toenemende mate eigen voorlichters aanstelden.

Kinderachtig

Onder deze omstandigheden zou het eerder verwonderlijk zijn als het communicatiebeleid wél deugde, dan omgekeerd. Toch is het volgens In 't Groen geen puinhoop, verre van dat. De boekjes zijn goed, de folders zijn goed, hield hij zijn gehoor geruuststellend voor tijdens de discussiebijeenkomst. Wel zijn "de vormgeving, toezetting en presentatie aan de traditionele kant en weinig sprankelend", schreef hij in de nota, maar daar valt mee te leven. Zelfs de introductie van facultaire voorlichters juicht hij toe, want hoe dichter die mensen op de 'primaire processen' van onderzoek en onderwijs zitten, hoe beter.

Het probleem zit hem volgens In 't Groen in de ontbrekende samenhang tussen alle activiteiten die centraal en bij de faculteiten plaatsvinden. Men werkt langs elkaar heen.

Dat is dan ook de teneur van zijn 'diagnose' in de nota. Helaas werd die analyse door een enkeling niet erg duidelijk gevonden. Het ontbrak aan helder gedefinieerde begrippen, sprak de directeur van economie, René Verspeek. Wat is dat nu eigenlijk allemaal, communicatie en voorlichting? "En zolang we dat niet weten kun je moeilijk over de oplossing praten."

De discussie dreigde, nu zij met deze woor-

den geopend was, acuut te ontsporen, vond In 't Groen. Hij rechtte zijn rug: "Die truc ken ik. Het is het bekende verhaaltje: uw analyse klopt niet, we kunnen dus niet verder praten. Maar daar stink ik niet in." Er ging een klein schokje door de aanwezigen in de salon van het oud-gouvernement. "Heb ik het niet duidelijk genoeg opgeschreven?" vervolgde In 't Groen, "oké, dan zal ik het nu wat harder, wat onvriendelijker zeggen. Het ontbreekt hier aan samenspel, er is in de faculteiten onvoldoende vertrouwen dat het op centraal niveau goed geregeld wordt. Er zit iets venijnigs in die relatie, het is vaak op het kinderachtige af. De discussies gaan nauwelijks ergens over. Over zulke kleine dingen." Zijn duim en wijsvinger worden in de strijd geworpen om dit laatste te onderstrepen. De tussenruimte is twee centimeter. In de zaal wordt her en der instemmend geknikt.

"Maar ik zeg u dit: u speelt kiekeboe met elkaar. Want ook met die facultaire voorlichters redt u het niet. U heeft teveel geweld op de decentralisatie. Daar kun je niet mee door blijven gaan, op den duur heeft niemand meer overzicht. De producten op dit terrein, hoe goed op zichzelf ook, zijn bij elkaar genomen onsamenhangend, een lappendeken. En wat gebeurt er als de voorlichter in uw faculteit moet plassen, of ziek is, of met vakantie? Wie vangt het dan op?"

'Ik doe de 06-lijn'

"Ook in andere opzichten loopt het geheel vast", verduidelijkt hij later. "Iedereen bouwt zijn eigen persbestandje op, benadert de pers afzonderlijk, gaat afzonderlijk op decanenbezoek, soms met tegenstrijdige boodschappen. En er is onvoldoende afstemming tussen de 06-lijn en de faculteiten." De 06-lijn is opgezet als 'eerstelijnsvoorziening', een centraal aanspreekpunt voor studenten. Dat dus niet vlekkeloos functioneert, zoals tijdens de discussie al was gebleken. Helène Vermeer ("ik doe de 06-lijn") gaf wat voorbeeldjes. Als de wervingsadvertenties in de krant staan, vragen studenten aan Vermeer om voorlichtingsmateriaal. "Dan blijkt ineens dat de betrokken faculteit de folders op dat moment niet heeft liggen, dat ze net worden herdrukt of zo." Of een bepaalde afstudeerrichting heeft een kleine naamswijziging doorgevoerd zonder dat dit aan Vermeer is doorgegeven. De onvermijdelijke mond vol tanden die dan volgt werkt evenmin positief op het imago van de RL. In 't Groen: "Het interesseert de doelgroep niet of iets centraal of decentraal is georganiseerd. Men ziet de univer-

siteit als één geheel. Wie de 06-lijn belt, denkt dat hij gewoon de universiteit aan de lijn krijgt. En zo moet het ook. Vervolgens hoort de organisatie daarachter in orde te zijn."

Azijn

Hij heeft lang gearzeld of hij een structurele organisatieverandering zou voorstellen. Persoonlijk heeft hij daar de pest aan. Maar het kon niet anders, in deze leuke doch "zelfgenoegzame" universiteit, die veel heeft bereikt maar waar nu de wet van de remmende voorsprong toeslaat. Lapwerk zou te weinig soelaas bieden. De oplossing heeft hij gevonden in een 'Interfacultair dienstverlenend centrum'. Een noviteit in academisch Nederland, iets waar hij trots op is het uitgevonden te hebben. Als het doorgaat ("het woord is nu aan de faculteitsdirecteuren, die moeten dit snel implementeren") wordt dat een afzonderlijke beheerseenheid, waarin alle RL-expertise op voorlichtings- en communicatiegebied wordt samengebracht. Niet fysiek - men mag, moet zelfs deels blijven zitten waar men zit -, maar organisatorisch. Het beleid wordt bepaald door een programmaraad, waarin de faculteiten en het college vertegenwoordigd zijn. Deze raad zal een samenhangend communicatiebeleid moeten ontwerpen. Wat In 't Groen betreft wordt het centrum geleid door een faculteitsdirecteur, gesecondeerd door twee coördinatoren, een uit de voorlichtingshoek, de ander uit een faculteit, een docent dus. Allen doen dit naast hun gewone werk. Waarom geen echte baas aangetrokken?

In 't Groen: "Wat je dan nodig hebt is iemand die een dienst kan leiden, die zakelijke- en managementverantwoordelijkheden kan dragen, die het college van bestuur vaderlijk kan toespreken, die de faculteiten kan motiveren, en die zelf het vak beheerst. Zie die maar eens te krijgen in Nederland, dat lukt niet. Daarom heb ik het geplitst."

Hij hoopt nu dat de zaak niet verzandt, dat men zich niet gaat verliezen in discussies over structuren en posities, dat het over macht zal gaan en niet meer over de inhoud. Want die neiging heeft hij hier wel waargenomen. Anders dan in Amsterdam, waar men "harder, feller" met elkaar omgaat, zit er bij de Maastrichtse universiteit "meer azijn" in de onderlinge relaties. Om dat te verbeteren moet er ook wat aan interne communicatie worden gedaan. Om wat aan het 'wij-gevoel' te doen, om iedereen tot 'RL-ambassadeur' te maken.

Wammes Bos

Communicatie-adviseur Adriaan in 't Groen: bij de Maastrichtse universiteit zit "meer azijn" in de onderlinge relaties (foto Nelis Tutkey)

Universiteit moet nog autonomer

Dertien "rechtvaardig versnipperde" universiteiten, waar iedereen even weinig ruimte krijgt om uit te blinken. Dat beeld schetst de Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid (AWT) in haar jaarrapport.

Volgens de raad dreigt het beleid van minister Ritzen, ondanks pretenties van verandering, te blijven steken in ondoorzichtige bureaucratische procedures. Bij hun kerntaak moeten de universiteiten veel meer autonomie krijgen; de raad vindt Ritzen op dit punt halfslachtig. Stimulering van landelijke uitblinkers per vakgebied zou hij juist teveel aan de instellingen overlaten. De raad vindt dat daarvoor meer geld via onderzoeksfinancier NWO moet gaan lopen. De AWT, een adviesorgaan van de regering, heeft eerder gepleit voor een andere aanpak van zowel het wetenschaps- en technologiebeleid als de universitaire financiering en besturing. In haar jaarbeschouwing 1992 plaatst ze dit pleidooi in de context van de grote economische veranderingen in Europa. "Nederland dreigt in Europa de boot te missen", waarschuwt het begeleidende persbericht. Ons land heeft al een smalle industriële basis. Om hoogwaardige werkgelegenheid te kunnen vasthouden is niet al-

leen een 'nationale aanpak' nodig van het industriebeleid, maar ook in het onderwijs en onderzoek.

Bij de universiteiten moet de minister de zaken compleet anders aanpakken. Zijn wens om zelf via landelijke sturing met onderzoeksgeld 'maatschappelijke sturing' tot stand te brengen, zou Ritzen moeten laten varen. Volgens de AWT horen universiteiten zelf de maatschappelijke ontwikkelingen te volgen; de overheid moet hen daarin slechts stimuleren via een financieel beloningssysteem. De overheid mag wel een stevige eigen stimuleringspot houden voor stimulering van nieuwe onderzoeksgebieden, maar moet daarbij niet de pretentie hebben van een centrale overheidssturing van het onderzoek. Omgekeerd moet de vorming van uitblinkers juist minder aan de universiteiten zelf worden overgelaten. Het huidige systeem, waarin volgens de AWT elke universiteit geacht wordt op alle vakgebieden uit te blinken - maar daar in feite geen ruimte voor krijgt - werkt immers niet. Daarom moet een fors deel van de 1750 miljoen gulden universitair onderzoeksgeld naar de landelijke financier NWO worden overgeheveld. Eerder noemde raad bedragen in de orde van 100 miljoen gulden.

NWO kan daarmee aan een beperkt aantal excellente onderzoeksgroepen forse extra steun geven.

Cruciaal is tenslotte wat de AWT over universitaire autonomie zegt. Die autonomie, door de overheid met de mond beleden, zou op dit moment in praktijk nog weinig voorstellen. Een universiteit kan immer niet aan de poort selecteren, niet zelf beslissen over studierichtingen, niet zelf de prijs vaststellen en niet zelf de arbeidsvoorwaarden van het personeel bepalen. Ook in het apparaatbeleid heeft een universiteit weinig zelfbeschikking. De raad vindt dat de overheid op deze punten veel meer ruimte moet bieden. Daarbij hoort dan echter wel een andere bestuursvorm, met een 'topstructuur' die de nieuwe verantwoordelijkheid aankan. De controle van de overheid zou meer achteraf moeten plaatsvinden, op de grote lijnen. Dat zou, net als bij instanties als TNO, moeten gebeuren aan de hand van een periodiek meerjarenplan dat de goedkeuring van de minister nodig heeft. Dat plan mag geen gedetailleerd bureaucratisch stuk worden.

HOP/Frank Steenkamp

Landelijke demonstratie trekt maar duizend studenten

De Landelijke Studentenvakbond is er niet in geslaagd de actieweek tegen de tempobeurs en andere bezuinigingen van een klinkend slotakkoord te voorzien.

Een 'landelijke demonstratie' van net duizend studenten trok vrijdagmiddag als een verdwaald groepje voetbalsupporters door het centrum van Utrecht. Een deel van de groep loste zich onderweg op in het winkelande publiek.

In één opzicht was de demonstratie een succes. Van tempo was geen moment sprake. Het rondje door de stad, met hier en daar een kruispuntbezetting, duurde geen drie maar zeven kwartier. Zodat de spreker die namens de universiteiten kwam uitleggen dat de tempobeurs een voorbarig plan is, een uur op het Smakkelaarsveld moest ijsberen. Felix Rottenberg, spreker namens de PvdA, had de bui misschien al zien hangen: hij zegde kort voor de demonstratie af.

Voor de meeste opwindung zorgde de start van de manifestatie met een ooverdovend optreden van de Raggende Manne, met voor de gelegenheid aangepaste maar nauwelijks verstaanbare teksten zoals: "Joo! Jo, kom naar buiten! Dan sla ik je op je bek!"

Volgens de LSVb was de demonstratie wel degelijk een succes. Schatte een bestuurslid ter plekke het aantal deelnemers al tweemaal zo hoog als de politie, in een persbericht voegde men er vrijdagavond nog eens duizend studenten aan toe. Het streefgetal van 3000 deelnemers werd zo toch nog gehaald.

Overigens was de andere landelijke studentenorganisatie het ISO, opvallend afwezig. De nieuwe lijn van het ISO is zoals bekend dat demonstreren geen zin heeft. Voor het eerst sinds jaren ontbrak zelfs het ISO-bestuur. Men had besloten niet te komen, omdat 'er geen uitnodiging ontvangen was', zo viel vrijdagmiddag te horen.

HOP/Frank Steenkamp

(Foto Bram de Hollander)

Steunpunten worden beter bereikbaar

De steunpunten studiefinanciering worden beter bereikbaar, zo heeft de Informatiseringsbank toegezegd. De ingebruikname van een automatisch doorschakelsysteem was onlangs de eerste stap.

De student die naar een overbezet steunpunt belt, wordt voortaan doorverbonden met een rustiger steunpunt elders in Nederland. Volgens een meting van de Informatiseringsbank (IB) heeft een proeffase bewezen dat het systeem de bereikbaarheid aanzienlijk vergroot. Binnen afzienbare termijn kunnen studenten tussen negen en vijf naar één van de 25 steunpunten bellen voor informatie over studiefinanciering. Nu is dat dagelijks slechts gedurende vijf uur. Wie buiten openingstijden belt, hoort een bandje met algemene informatie. De steunpunten worden jaarlijks een miljoen keer gebeld.

De IB wil dat in de toekomst elke student binnen 24 uur een antwoord op z'n vraag krijgt. Kan het steunpunt dat niet geven, dan moet de IB dat doen, zo maakte C. Barnhoorn, hoofd directeur van de IB, vorige week zaterdag in Amersfoort bekend. Barnhoorn sprak bij de viering van het eerste jubileum van de steunpunten. Bij die gelegenheid zei minister Ritzen dat de invoering van de studiefinanciering in 1986 een zwarte bladzijde was in de geschiedenis van de onderwijswetgeving. Hij doelde op de chaos die destijds ontstond omdat minister Deetman het stelsel te snel had ingevoerd.

HOP/Pieter Evelein

OV-jaarkaart BV weer op vingers getikt

Is Bevrijdingsdag nu een vrije dag of een werkdag? Over die vraag zijn een studente uit Voorschoten en de OV-Studentenkaart BV het enkele maanden grondig oneens geweest. De BV meende dat de studente haar verlopen OV-kaart niet op 6 maar op 5 mei had moeten inleveren en bracht 362 gulden in rekening. De studente maakte driemaal bezwaar - en kreeg pas gelijk na een beroep op de Nationale Ombudsman. Het rapport van de ombudsman over de 'bevrijdingsdag-kwestie' wekt de indruk dat de Studentenkaart BV pas geneigd is tot zelfkritiek als een klager hardnekkig volhoudt. Zo heeft de BV tot tweemaal toe stellig ontkend dat de eigen medewerkers gezegd konden hebben dat bevrijdingsdag als vrije dag gold. Pas tegenover de Ombudsman werd erkend dat de telefonisten in maart nog niet goed geïnstrueerd waren. Ten slotte heeft de BV zelfs alsnog erkend dat 5 mei redelijkerwijs als feestdag gezien kan worden. De studente krijgt haar geld terug. En de BV moet voortaan zijn medewerkers beter instrueren.

Overigens heeft ombudsman mr.dr.s. M. Oosting afgelopen maand ook de Informatiseringsbank enkele malen op de vingers getikt. De Groningse instantie was opnieuw te voortvarend met het teruggeven van volgens haar ten onrechte genoten studiefinanciering. De belangrijkste kwestie betrof een studente die na het niet invullen van een formulier voor 'uitwonnenden-controle' direct een dwangbevel kreeg voor terugbetaling van 2430 gulden. De ombudsman vindt dat in zulke gevallen tenminste eerst een herinneringsbrief gestuurd moet worden. Groningen heeft schoorvoetend toegezegd die lijn vanaf nu te volgen.

HOP/Frank Steenkamp

Stop een intelligente tutor in je pc

Het lijkt te mooi om waar te zijn: een intelligente tutor, gewoon op een floppy. Geen discussies meer over inhoudskundigheid, tijdbesteding en inzet; gewoon de floppy in de drive en 'rammen' maar. Als het aan de initiatiefnemers van Archimedes ligt, kan er over een paar jaar 'eureka' worden geroepen, maar een jonge promovendus van de juridische faculteit, Georges Span, heeft laten zien dat er nog heel wat Maaswater door de badkuip van Archimedes moet stromen voordat de intelligente kunsttutor een belangrijke rol in het onderwijs kan spelen.

Aan diverse universiteiten en studierichtingen worden computers ingeschakeld om de studie te ondersteunen. Het voordeel blijft meestal beperkt tot het toegankelijk maken van grote hoeveelheden informatie. Daar zit niettemin een interessante ontwikkeling in omdat nieuwe hardware als CD-Rom en CD-I steeds interessantere mogelijkheden bieden om die informatie aantrekkelijk te presenteren en te rangschikken. Zo kunnen geologistudenten van de Open Universiteit bijvoorbeeld vanachter de computer een interactieve excursie naar de Ardennen kunnen maken, waar ze anders een week voor op pad hadden moeten gaan.

Een andere richting in het computer-ondersteund onderwijs is het systeem waarin een student met behulp van de computer een leerpakket verwerkt. Medische studenten aan Harvard hebben bijvoorbeeld toegang tot een grote 'casusbank', waar zij een casus uithalen die zij vervolgens met behulp van uitgebreide databestanden kunnen oplossen.

De student kan ook met behulp van de computer zijn opgedane kennis examineren. In het eenvoudigste geval is de computer dan de geduldige vragensteller, die stap voor stap controleert of iemand de stof beheerst. In dat vraag- en antwoordspel is het apparaat echter vrij dom, omdat het een aantal antwoorden biedt waaruit de student een keuze moet maken. De waarde van een dergelijk systeem hangt dan af van de handigheid waarmee het juiste antwoord tussen de foute is verstoppen van de consequenties van een fout antwoord. Als een computer bij een fout antwoord de melding 'probeer het nog een keer' meldt, heeft dat minder waarde dan wanneer hij de student naar een zijweg stuurt om daar hulp te halen die hem terugbrengt op de hoofdweg. Dergelijke programma's hebben zelf geen kennis van de stof en geen didactische vaardigheden.

Archimedes

In Maastricht bestaan ambitieuze plannen om de voordelen van de nieuwe multimedia-informatievoorziening en de leerprogramma's te verenigen. Daarvoor hebben drie faculteiten (geneeskunde, recht en economie) het Archimedes-project opgezet, dat over drie à vier jaar een 'Intelligent Tutor Systeem' moet opleveren, dat de student in een leerproces begeleidt. Volgens mr. dr. Jaap Hage, die bij de juridische faculteit het project coördineert, is het voornaamste uitgangspunt van het project een goede koppeling van de diverse informatiebronnen tot stand te brengen. Voor juristen zijn dat de wetgeving, jurisprudentie, handboeken en artikelen. Het moet dat zoekproces efficiënter laten verlo-

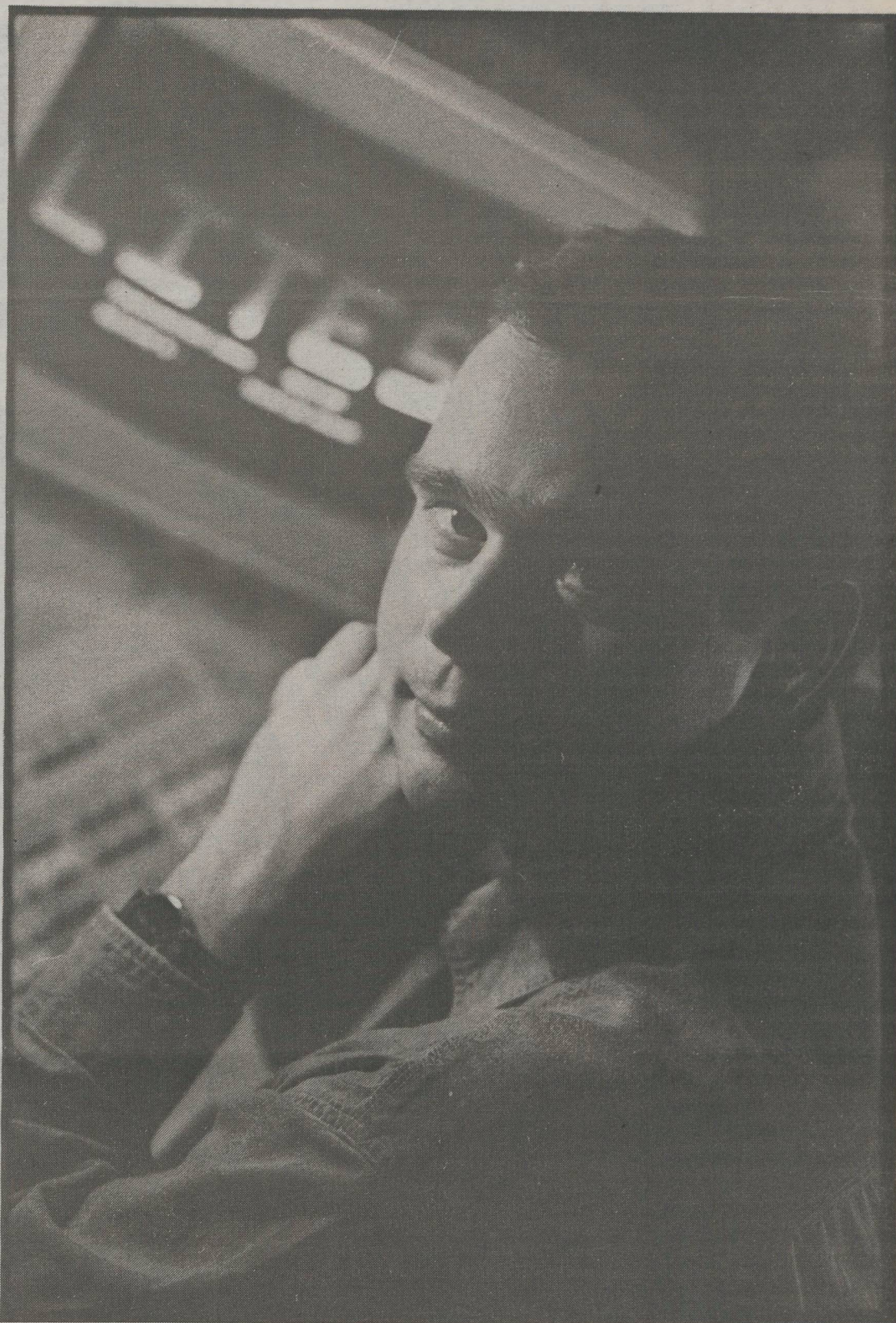
pen moet een 'schaduwdatabase' worden aangelegd, zodat het zoeken zo eenvoudig mogelijk wordt gemaakt.

Een eerste concrete stap op weg naar intelligente tutorsystemen is gezet door jurist Georges Span, die twee weken geleden is gepromoveerd op het proefschrift 'LITES: een intelligent tutorsysteem voor juridisch onderwijs'. Span is binnen zijn faculteit nauw betrokken bij het Archimedes-project. Met het ontwikkelen van zijn programma LITES (het Latijnse woord voor 'geschillen', hier gebruikt als afkorting voor Legal Intelligent Tutor/Expert System) wilde Span de vraag beantwoorden of een juridisch leerstuk zodanig is te modelleren in formele computertaal dat het als een intelligent tutorsysteem kan dienen. „Het antwoord is volmondig ja," zegt Span. „Maar met enige reserves," voegt hij daar meteen aan toe: „Je moet je beperken tot een deelgebied, dat duidelijk is af te bakenen. Ik denk dat je bijvoorbeeld het hele privaatrecht erin kunt vatten, omdat het nieuw burgerlijk wetboek als een mooi logisch geheel is opgebouwd. Publiekrecht is waarschijnlijk veel moeilijker, omdat daar veel meer met normatieve begrippen als billijk en behoorlijk wordt gewerkt." Om een volstrekt intelligent systeem te maken mist de computer namelijk het vermogen om natuurlijke taal te verstaan. Wat niet te herleiden is tot formele taal, kan niet in een programma worden ondergebracht. Die beperking zal volgens Span overigens ook gelden voor Archimedes.

Intelligent

Voorzover bekend is LITES het eerste intelligente onderwijsprogramma op het gebied van het recht in Nederland. Op andere terreinen wordt al langer met expertsystemen als Mycin en Guidon geëxperimenteerd, maar dergelijke toepassingen kenmerken zich door een zo grote ingewikkeldheid dat het nauwelijks lonend kan zijn ze toe te passen in het onderwijs. „LITES ligt op het snijvlak tussen traditionele programma's voor computer-ondersteund onderwijs en expertsystemen," zegt Span, „maar er zitten zoveel intelligente elementen in dat je kunt spreken van een intelligent programma, dat zelf oplossingen bedenkt voor problemen die het tegenkomt." LITES heeft namelijk kennis van het onderwerp (is dus inhoudskundig), kennis van didactiek en kennis van iedere student die met het programma aan de slag gaat.

Die intelligente trekken maken LITES veel flexibeler dan de bestaande COO-programma's. Het programma van Span is in staat conclusies te trekken uit de antwoorden die de student geeft. Vervolgens geeft LITES de student die informatie of

Georges Span: eerste Intelligent tutorsysteem ontworpen (foto Nells Tutkey)

uitleg die hij nodig heeft om de ontbrekende kennis aan te vullen, waarna hij verder kan gaan met het stap voor stap bestuderen van het leerstuk. Tenslotte kunnen alle gegevens over de kennis van de student worden opgeslagen in een 'student-model' dat een inzicht geeft in zijn vaardigheden. In het Archimedes-project is een uitgebreide vorm van het student-model voorzien.

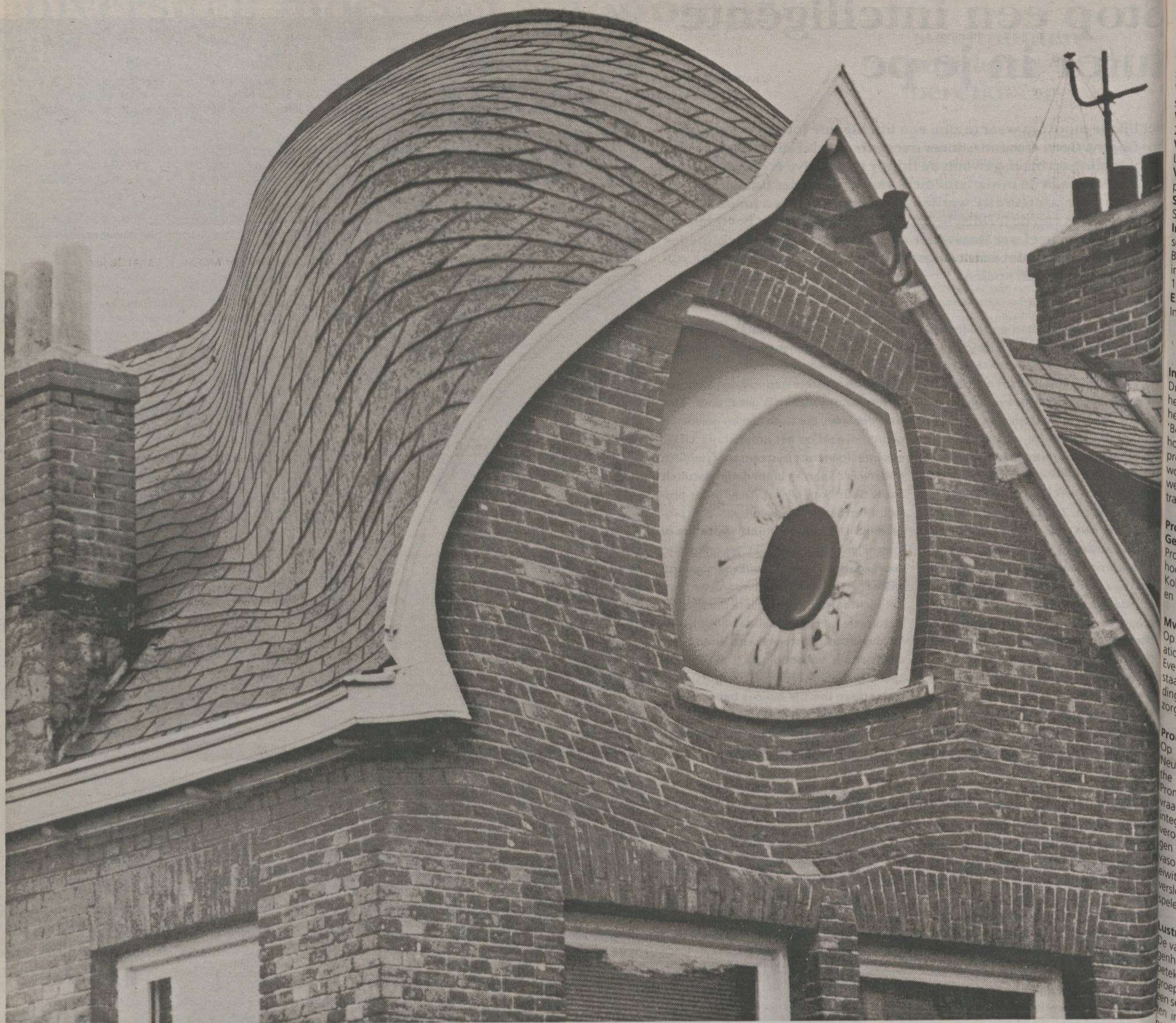
Gestolen fiets

Het voorbeeld dat Span gebruikt voor LITES is het leerstuk van de verkrijging door derden te goeder trouw (A is eigenaar van een fiets, die gestolen wordt door rijwielhandelaar B, die de fiets voor een normale prijs doorverkoopt aan C). In twintig stappen gaat de student door de casus, voordat hij de hamvraag beantwoordt: wordt C eigenaar van de fiets (ja). Als er onderweg iets misgaat met de beantwoording, stuurt de computer de student naar een andere casus, die hij eerst moet oplossen om tot het inzicht te komen dat hij nodig had om wel het goede antwoord te geven. Langza-

merhand verdwijnen dus de hiaten. „De kans dat je er met gokken doorheen komt is uitgesloten," zegt Span: „Als je niet serieus werkt gaat het continu fout en kun je beter nog even terug gaan naar de boeken. Ook iemand die pas aan de studie begint heeft er niets aan, daarvoor wordt teveel voorkennis vereist." Overigens ziet Span in het oplossen van de casus niet de enige vrucht die de intelligente tutor afwerpt: „De student krijgt er ook meer vaardigheid door omeen casus op te lossen en om kennis toe te passen." Tot nu toe is LITES op vijf proefkonijnen uitgetoet. Daarvan wordt nog nagegaan wat het leereffect is geweest.

LITES zal overigens voorlopig geen algemene toepassing vinden. Wel is er grote belangstelling voor de 'shell', de huls waarin het programma verpakt is. Het blijkt volgens Span namelijk zeer eenvoudig toepasbaar voor andere leerstukken: „Je kunt binnen een halve dag onder de knie krijgen hoe je een leerstuk in de shell kunt onderbrengen."

Jacques Herraets

GEBRUIK JE JE BOVENKAMER, DAN BETAAL JE JE KIJK- EN LUISTERGELD

Het niet betalen van kijk- en luistergeld is strafbaar en kost je vroeg of laat veel meer geld dan het jaarlijks voldoen ervan.

Je kunt dus maar beter je wettelijke plicht nakomen. Met andere woorden: heb je een radio en/of tv op je kamer en wil je geen zwartkijker zijn, ga dan naar het postkantoor en vraag om het aangifteformulier.

Woon je in een studentenhuis en staat de tv in een gemeenschappelijke ruimte, dan

hoeft er slechts éénmaal te worden betaald.

Heb je daarnaast nog een tv en/of radio op je kamer, dan dient daar ook de omroepbijdrage voor te worden voldaan.

Als je verhuist, maak dan gebruik van het zogenaamde Verhuisbericht van PTT Post. Daarmee krijgen allerlei bedrijven en instellingen automatisch bericht van je nieuwe adres.

De Dienst Omroepbijdragen verwacht je adreswijziging binnen één maand, later is

strafbaar. Nog veel meer over de omroepbijdrage lees je in de algemene brochure 'Een verhelderende kijk op kijk- en luistergeld', verkrijgbaar op het postkantoor.

Of in de brochure 'Wat je als student moet weten over kijk- en luistergeld', voor je klaar ligt in de informatiestand van de universiteit.

Bullet
Kopij
week
Vakg
8874
Vakg
sestra
Vakg
25, te
Vakg
Lencu
Vakg
put 4
Stude
Stud.z
Institi
soon.
Berich
inlever
12.00
Exterr
Inform
Inaugi
Dr. A. I
hebbel
heid v
'Bewec
hoogle
profiel
wordt.
wetens
traal.
Prof.di
Gezon
Prof.dr.
hoogle
Kok is s
en FdG
Mw.dr
Op haa
ation o
Evelyne
staat s
dingsin
zorg, cc
Promo
Op 5 n
Neurop
the brai
Promot
vraag te
integrat
veroude
gen gev
vasopre
eiwitafb
verslech
spelen b
Lustrun
De vakg
genheid
betekeni
groep ha
een serie
pen in d
Bezondh
informat
Introdu
voor nie
introdu
Deze bije
vrijdag 6
maandag
Promotie
ees vinc
estraat:
883210
16-11 Au
17-11 Vo
18-11 Ven
19-11 Fisca
20-11 Locatie
21-11 lez
22-11 b
23-11 Pro
24-11 Bij
25-11 ir
26-11 Aul
27-11 Voc
28-11 komsti
29-11 meeskur
30-11 tijddop
31-11 uitgez
8831

Bulletin wordt voor een deel verzorgd door Voorlichting.

Kopij voor Bulletin moet bij contactpersonen worden ingeleverd **in de week voorafgaand aan de verschijningsdatum.**

Vakgr./comm. FdAW: P.Galestin, Fac.Bur., Bredestraat 24, tel. 887487, voor woe. 12.00 uur.

Vakgr./comm./studiever. FdEW: B.Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 888271, voor do. 12.00 uur.

Vakgr./comm./studiever. FdG: R.le Doux, Fac.Bur., Dr.v.Kleefstraat 25, tel. 888643, voor woe. 12.00 uur.

Vakgr./comm./studiever. FdGW: A.Bastiaens, Bur.Onderwijs, Lenculenstraat 14, tel. 887388, voor woe. 12.00 uur.

Vakgr./comm./studiever. FdR: A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 887004, voor woe. 13.30 uur.

Studenten(sport)ver./Studentenpastoraten: N.Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 887354, voor woe. 16.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij de facultaire contactpersoon.

Berichten voor onderdeel 'Universiteit Algemeen' en 'RL Agenda' inleveren bij Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 887081, voor vrij. 12.00 uur.

Externe berichten worden alleen opgenomen als er plaats is. Informatie: Voorlichting, tel. 887081.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Inauguratie dr. A. Huson en dr. H. Kuipers

Dr. A. Huson en dr. H. Kuipers, hoogleraren Bewegingswetenschappen, hebben op donderdag 29 oktober een rede uitgesproken ter gelegenheid van het aanvaarden van hun ambt. De titel van de oratie was 'Bewegingswetenschappen in beweging'. In de oratie bespraken de hoogleraren hun visie op de studie Bewegingswetenschappen en op het profiel van een bewegingswetenschapper die in Maastricht opgeleid wordt. In het multidisciplinaire onderzoek van de vakgroep Bewegingswetenschappen staat de relatie tussen beweging en gezondheid centraal.

Prof.dr. G.J. Kok bijzonder hoogleraar AIDSpreventie en Gezondheidsvoorlichting

Prof.dr. G.J. Kok is door de Stichting Aids Fonds benoemd tot bijzonder hoogleraar AIDSpreventie en Gezondheidsvoorlichting aan de FdGW. Kok is sinds 1984 hoogleraar Gezondheidsvoorlichting (GVO) bij de FdGW en voorzitter van de gelijknamige vakgroep.

Mw.dr. E. de Leeuw secretaris-generaal ASPHER

Op haar algemene vergadering in Athene (15 oktober) heeft de Association of Schools of Public Health in de European Region (ASPHER) dr. Evelyn de Leeuw benoemd tot haar secretaris-generaal. ASPHER bestaat sinds 1968 en is een Europees forum waar belangen van opleidingsinstituten op het terrein van 'public health' (openbare gezondheidszorg, collectieve preventie, volksgezondheid, e.d.) behartigd worden.

Promotie drs. D. Terwel

Op 5 november, om 16.00 uur, verdedigt drs. D. Terwel (vakgroep Neuropsychologie en Psychobiologie) zijn proefschrift 'Vasopressin in the brain and plasma of the aging rat: a radioimmunoassay study'. Promotor is prof. dr. J. Jolles. In zijn proefschrift probeert drs. Terwel de vraag te beantwoorden of vasopressine betrokken is bij het verlies aan integratie van lichaamsfuncties bij veroudering. Bij het onderzoek (bij verouderende ratten) werden, voor zover onderzocht, geen veranderingen gevonden in vasopressinesystemen met veroudering. Aangezien vasopressine-omzetzende enzymen een algemene functie hebben bij de witafbraak, kan vermindering van deze enzymen naast een rol in verslechtering van functies waarbij vasopressine is betrokken, een rol spelen bij het ontstaan of ontwikkelen van de ziekte van Alzheimer.

Lustrum Gezondheidsrecht

De vakgroep Gezondheidsrecht organiseert op 19 november ten gelegenheid van het tweede lustrum een symposium met als titel 'De betekenis van de gezondheidsjurist anno 2007'. In 2007 viert de vakgroep haar vijfde lustrum. Het symposium wil op een speelse manier, met een serieuze ondertoon, verkennen met welke vragen gezondheidsjuristen in de tussenliggende 15 jaar te maken krijgen en waarmee het gezondheidsrecht de samenleving in die periode van dienst kan zijn. Informatie: mw. L. Erven-Amory, secr. Gezondheidsrecht, tel. 1718.

Productie tot MAASnet

Voor nieuwe MAASnet gebruikers heeft de dienst ICA extra productiebijeenkomsten gepland.

Deze bijeenkomsten vinden plaats op

vrijdag 6 november 9.00 uur

vrijdag 6 november 11.00 uur

maandag 9 november 9.00 uur

RL-AGENDA

16-11 lezing Thomas Moore, Bou3 aanvang 20.00 uur

23-11 lezing Thomas Moore, Bou3 aanvang 20.00 uur

26-11 Promotie J. Bothmer, 14.00 uur

26-11 Promotie J. Codrington, 16.00 uur

27-11 Inauguratie G. Mincke, 16.00 uur

03-12 Bijeenkomst Emancipatiecommissie RL, 15.30 u, info: 887166

03-12 Promotie K.M.M. Abou Fahra, 1400 uur

04-12 Aula gereserveerd

04-12 Lezing "Persoonlijke Rehabilitatie" door Dr. I. Falloon

10-12 Promotie W. Maertzdorf, 16.00 uur

11-12 Aula gereserveerd

17-12 Promotie J.J.R.M. Hermans, 14.00 uur

17-12 Promotie M. Hermans, 16.00 uur

18-12 Promotie H. Boonen, 12.00 uur

18-12 Promotie T. de Kok, 14.00 uur

18-12 Promotie Y. Graus, 16.00 uur

25-12 Kerstmis RL gesloten

26-12 idem

ALMA AGENDA

Agenda van activiteiten in het kader van het samenwerkingsverband tussen de universiteiten van Aken, Luik en Maastricht.

ALMA-sporttoernooi

Op 22 oktober vindt in Maastricht het ALMA-sporttoernooi plaats. Op het programma staan voetbal, volleybal, schermen, bridge, badminton, handbal en basketbal.

Informatie: tel. 883135 / 883134

Symposium Environment and Health

ALMA houdt op 23 oktober aan de RL een symposium over milieuproblematiek in de Euregio. Het symposium 'Environment and Health: scientific and social aspects' belicht milieu-gezondheidsproblemen vanuit wetenschappelijke, sociale, technische en politieke invalshoeken. Informatie: Ingrid Leijs, tel. 883108

VACATURES

Schriftelijke vacatures onder vermelding van vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O.

Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 029

Bij het Medisch en Maatschappelijk Informatiecentrum van de Rijksuniversiteit Limburg is vakant de functie van

Programmeur (m/v)

De dienst MEMIC is ten behoeve van de faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen belast met de informatieverzorging en informatieverzorging over aspecten van gezondheid, ziekte en welzijn van de bevolking, de gezondheidszorg en de maatschappelijke dienstverlening in Nederland.

Aktiviteiten die hiertoe ondernomen worden, zijn:

-het verzamelen van gegevens op voornoemde terreinen d.m.v. face-to-face interviews, schriftelijke en telefonische enqueteringen en het opzetten van geautomatiseerde continue registratiesystemen;

- verzorging van data-entry werkzaamheden;

-de documentaire statistische informatievoorziening;

-inrichting en beheer van relationele databases en de gegevensverstrekkingen hieruit.

-verrichten van alle voorkomende automatiseringswerkzaamheden m.b.t. informatie be- en verwerking.

Taken van de functionaris:

-Is mede belast met het ontwikkelen van nieuwe applicaties, waaronder relationele database-toepassingen, het uitbreiden resp. verbeteren van bestaande toepassingen;

-draagt zorg voor de technische realisatie van relationele data-bases.

Ten behoeve van de projecten waarin de dienst participeert dan wel opdrachten tot levering van gegevens aan gebruikers, worden door

betrokkene de navolgende werkzaamheden verricht:

-ontwerpt, realiseert en evalueert de informatiesystemen;

-voert voortgangskontrolle uit op de effectuering van het ontwerp;

-verricht alle voorkomende programmeringswerkzaamheden;

-levert op verzoek computerfiles aan onderzoekers voor verdere statistische analyses, dan wel verzorgt SPSS-uitdraaiingen;

-draagt de verantwoordelijkheid voor de betrouwbaarheid van de verstrekte gegevens voorzover deze vanuit geautomatiseerde bestanden zijn verstrekt.

Vereist:

-HBO opleiding, (HIO, of relevante AMBI modules) of MBO met veel ervaring;

-Kennis en ervaring met VAX/VMS, of soortgelijke relationele database pakketten;

-Kennis en ervaring van RDB, Programmeertaal PASCAL;

-Liefst werkervaring met SPSS;

-Goede gebruikersgerichte instelling;
-Accuraat en planmatig kunnen werken;
-Goede dokumenterende kwalificaties;
-Ervaring met MS-DOS en Apple Macintosh strekt to aanbeveling.

Arbeidsvoorwaarden

Salariëring zal geschieden, afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring tot maximaal f 5.209, (schaal 9) bruto per maand. Eventueel verdere uitloop in de toekomst wordt niet uitgesloten.

Inlichtingen

Inlichtingen over deze functie kunnen worden ingewonnen bij Dr.Ir. C.B.G. Limonard, hoofd MEMIC (tel. 043 - 882275 en/of Drs. J.M.M. Bergers, hoofd afd. Data-acquisitie (tel. 043 - 882269)

Interne vacature 030

Bij de vakgroep Medische Psychologie wordt gevraagd een

Student assistent (GGK of MF) (m/v) vanaf 3e jaar

met interesse in medische psychologie onderzoek. Aard werkzaamheden: dataverwerking en dataverwerking in het kader van hypochondrie-onderzoek; n.l. het afnemen en verwerken van vragenlijsten bij poliklinische patienten, het afnemen van medische consumptie-enquetes en het voeren van semi-gestructureerde interviews. Info: dhr. T. Schmidt, tel. 881483/84.

Interne vacature 031

Bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid is vacant de functie van

universitair docent (m/v) (1.0 fte) in het recht, in het bijzonder het belastingrecht.

Taak:

- medewerking aan de voorbereiding en uitvoering van het onderwijs op het gehele gebied van het recht (zoals vervaardigen van studie- en exmanmateriaal en het begeleiden van onderwijsgroepen), in het bijzonder voor wat betreft het belastingrecht;

- wetenschappelijk onderzoek op het gebied van het belastingrecht, alsmede het deelnemen aan door de verschillende vakgroepen tezamen te entameren en geëntameerd onderzoek;

- verrichten van bestuurlijke werkzaamheden.

Vereist

Fiscaal jurist of fiscaal econoom met onderzoekservaring en uitzicht op promotie en met aantoonbare belangstelling voor en ervaring op het gebied van onderwijs.

Salariëring

Afhankelijk van ervaring minimaal f 3.531,- en maximaal f 7.754,- bruto per maand.

Inlichtingen bij mr. A. Pleijsier (043-883548 of 04459-1470) of mr J.H.M. Arts (043-883137).

Interne vacature 032

Trainingen in studie- en beroepsvaardigheden vormen een belangrijk onderdeel van de studie gezondheidswetenschappen. Door middel van vaardigheidstrainingen worden theorie en praktijk geïntegreerd aangeboden. De trainingen worden ontwikkeld en georganiseerd door de projectgroep Gamma-vaardigheidsonderwijs bij de vakgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch, in samenwerking met onderwijsmakers uit andere vakgroepen. Ten behoeve van het vaardigheidsonderwijs is er een

universitair docent(e) 0.5 fte

voor 2 jaar t.b.v. vaardigheidsonderwijs

Taak:

- coördinatie van trainingen met nadruk op basale gespreksvaardigheden, diagnostische vaardigheden en therapeutische vaardigheden;

- geven van vaardigheidstrainingen;

- verrichten van onderzoek op het terrein van vaardigheidsonderwijs (bijv. over vaardigheidstoetsing).

Functie-eisen:

- opleiding psychologie of gezondheidswetenschappen (GGK);

- ervaring in het trainen van communicatievaardigheden;

- ervaring in de GGZ;

- ervaring met het verrichten van onderzoek, zoals blijkt uit publicaties of promotie.

Salariëring: minimaal f 3.531,- (schaal 10) en maximaal f 7.754,- (schaal 12) bruto per maand bij een full time aanstelling.

Info: mw. M.L. Schreurs, 043-881133.

Interne vacature 033

Binnen de vakgroep Geestelijke Gezondheidskunde van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen bestaat een vacature voor een

assistent(e) in opleiding

voor 4 jaar

Betrokkene zal onderzoek verrichten naar een laboratorium-model voor psychogene amnesie. Het onderzoek vindt plaats binnen het V.F. programma Experimentele Psychopathologie en is vooral psychofysiologisch en leertheoretisch van aard.

Kandidaten hebben bij voorkeur een achtergrond in de Gezondheidswetenschappen of de functieleer-psychologie. Ervaring met het uitvoeren van experimenteel-psychologisch onderzoek en met psychofysiologische registraties is vereist. Voorts dienen kandidaten over kennis van de psychopathologie te beschikken.

Salariëring: f 1.943,- in het 1e jaar oplopend tot f 3.464,- in het 4e jaar bruto per maand.

Info: dhr. H. Merckelbach, tel. 881598

Deze vacature zal gelijktijdig in de externe bladen worden geplaatst.

Interne vacature 034

Ten behoeve van de afstudeerrichting Beleid en Beheer van de Gezondheidszorg wordt zo spoedig mogelijk gevraagd een

toegevoegd onderzoeker (m/v) 0.5 fte

voor de periode van 1 jaar

MDGO
maastricht

Ter vervanging, wegens zwangerschapsverlof, zoeken wij per 15 november
een docent (m/v)
voor het vak ziektekunde in de opleiding Verpleging.
Bevoegdheid: doctoraal geneeskunde.
Het betreft 21 lessen per week.
Voor nadere informatie:
P.J.G. Bisschops; tel. 043-212446

Oké, het is waar, uiteindelijk moet je het zelf doen, maar met de vakkennis en de sfeer van
AUTORIJSCHOOL R. ten BRINK
Op weg naar je Rijbewijs

- * -Lessen in VW Golf
- * -Volgens nieuwe rijprocedure
- * -Verantwoord en doordacht fasenplan
- * -Examengarantie
- * -f 37,50 voor 60 minuten

Telefoon 043-613426
Ook voor theorie en spoedcursussen

Copyshop Delnoy

max. 8 ct. Zelf kopiëren?
Zonde van uw tijd!

Indien gewenst verzorgen wij uw kopiewerk (+ complete afwerking) zonder toeslag! Alles met kwaliteitskopie's, vakkundig verzorgd en stipte leveringsafspraken!

Abtstraat 23 043-219455* 6211 LS Maastricht

onder één dak:
Drukkerij
Lichtdrukkerij
Copyshop
Laserkleurkopie
enz.

U wilt een RIJBEWIJS

7 theorielessen en computertoets, leerboek en examenaanvraag: f140,-
Praktijklessen in Volkswagen Golf

GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt u optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen. Indien u voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij u de mogelijkheid tot een gratis herexamen. Tevens Uw adres voor spoedcursus en motorrijles.

VERKEERSCHOOL 'CHRISTOFFEL'
Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

De **ACADEMISCHE BOEKHANDEL** breidt uit!
vanaf 9 november zijn de rubrieken **GENEESKUNDE** en **GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN** ondergebracht in een nieuwe winkel:
PETER DEBYEPLEIN 1 (faculteiten 1)
tel. 67 12 11
fax 67 08 18

uw congres - onze zorg - uw succes

MAASTRICHTS EUREGIO CONGRES ORGANISATIEBUREAU

ECES Europalaan 61, NL-6226 CN Maastricht
Tel: 043-630400

begrotingen-promotie-sponsoring-drukwerk mailingen-inschrijvingen-secretariaat hotelreserveringen-administratie-personeel techniek-transport-catering-excursies social program-tentoonstellingen

15 jaar congreservaring

theo coenegracht

Stationsstraat 5 - Maastricht - Tel.: 043 214550

Heerlijke verse vlaaien en heel veel soorten gebak

Open iedere dag van 8-6
zondag van 9.30-2
Dinsdag gesloten.

10% korting tegen inlevering van deze advertentie.

Feest geven voor niet te veel geld dat kan

amorsplein 3 maastricht
Gunstige voorwaarden
Info 212688 Pascal
Speciaal voor leuke disputen

Taken:
- adviserend aan studenten over stageplaatsen;
- vererving van stageplaatsen;
- onderhouden van contacten met het veld over stageplaatsen;
- ontwikkeling van een systeem voor kwaliteitscontrole betreffende stages;
- (voor resterende tijd) andere onderwijstaken.
Functie-eisen:
- studie gezondheidswetenschappen, bij voorkeur Beleid en Beheer van de Gezondheidszorg;
- goede contactuele eigenschappen;
- organisatorisch talent.
Salaris: maximaal f 5.796,— (schaal 10) bruto per maand bij een full time aanstelling.
Info: dhr. H. Maarse, deelprogrammameerder Beleid en Beheer, tel. 881571.

Interne vacature 035

Bij de vakgroep Psychiatrie bestaat de vacature van
secretaresse m/v 0.8 fte

Deze vacature is ontstaan door de zwangerschap van een van de huidige medewerksters en wordt aangeboden voor de periode van 18-1-1993 tot 16-5-1993. Verlenging van het dienstverband in verband met ouderschapsverlofvervangingsgedurende de periode van 15-5-1993 tot 12-1-1993 in een omvang van 0.4 fte behoort tot de mogelijkheden.
Taken:
- het verzorgen van het secretariaat van de opleiding tot psychiater;
- het verzorgen van correspondentie en andere typewerkzaamheden;
- het voorbereiden en notuleren van vergaderingen en bijeenkomsten;
- het beheer van agenda's telefoonbeantwoording, ontvangen van bezoekers;
- archiefbeheer en algemene administratieve werkzaamheden.
Functie-eisen:
- HAVO-diploma aangevuld met een administratief secretariële opleiding;
- goede vaardigheid in het werken met WP 5.1 en een goede typevaardigheid;
- goede kennis van de Engelse taal;
- goede contactuele eigenschappen en gevoel voor verhoudingen.
Salaris: minimaal f 2.393,— (schaal 5) en maximaal f 3.614,— (schaal 6) bruto per maand bij een full time aanstelling.
Info: dhr. M. Richartz, tel. 685330.

STUDENT EN ZAKEN

Studentendecanaat
Open spreekuur studentendecanen: di. en do. 14.00-16.00, wo. 17.00-19.00 u. Len. 26, k. 0310B. Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u., tel. 883354 (ook voor afspraken).

Studentenpsycholoog
Voor een gesprek met de studentenpsycholoog Ruud van den Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Len. 26, kamer 0310B, 883354.

Steunpunt Studiefinanciering
Openingsuren: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 043 3 21 21 51, Len. 26.

Studie-Infotheek
De Studie-Infotheek heeft informatie over alles wat met studie te maken heeft. Zo zijn er van alle (post)HBO en (post)VO opleidingen in Nederland de nieuwste studiegidsen aanwezig. Daarnaast biedt de Infotheek informatie over de arbeidsmarkt en zijn zaterdagedities van de landelijke en regionale dagbladen alsmede de universiteitsbladen ter inzage aanwezig. Openingsuren: ma. di. en do. 14.00-16.30 u. en wo. 16.00-19.00 u. en vr. 09.00-12.00 u., Len. 26, kamer 0311, Tel. 887351.

Centrale Studenten Administratie
Studenten dienen zo spoedig mogelijk hun adreswijzigingen schriftelijk door te geven aan de Centrale Studentenadministratie. Bij verlies of diefstal van Uw Collegekaart en/of uw bewijs van inschrijving kunt U vrijdagochtend tussen 09.00 en 12.00 u. een nieuwe Collegekaart of bewijs van inschrijving halen. U moet deze echter uiterlijk woensdags d.m.v. een formulier (verkrijgbaar bij de CSA) aanvragen. Aanvragen voor een nieuwe kaart zonder tijdig ingeleverd formulier kunnen niet worden gehonoreerd. Openingsuren CSA: ma. t/m vr. 13.30-16.30 u. en vr. 09.00-12.00 u.

Beschikbaar stellen adressen
Ten behoeve van het versturen van een mailing voor de Aiesec Bedrijfsvereniging worden eenmalig de adressen van economiestudenten tot inschrijffjaar 1990 verstrekt aan Aiesec. In het kader van de Persoons-Registratie kunnen personen die hier bezwaar tegen hebben binnen een week schriftelijk beroep aantekenen bij B. Niessen, intercommissaris, hoofd van de dienst Studentenzaken, Postbus 616, 1200 MD Maastricht.

Agenda RKS SV Servatius
Vr. 13 nov.: 20.15 u., Na-introductieweekend. Voor inlichtingen inschrijvingen bel, 211126.
Iedere wo.-avond om 18.30 u. is er Mensa, inschrijven kan tot middag 12.00 u. (211126). De kosten bedragen f 4,- (f 6,- voor introduce's). Je bent van harte welkom. RKS SV Servatius Boschstraat.

RK Studentenpastoraat Maastricht
Het R.K. studentenpastoraat geeft gelegenheid tot het bezoeken van de H. Mis iedere do.-avond om 19.30 u. en iedere zondag om 10.30 u. in de sociëteit "In de Fortuyn", Boschstr. 97. Na afloop is er koffie. Iedere wo.-avond is van harte welkom. Het is ook mogelijk een afspraak te maken voor een persoonlijk gesprek met studentenpastor Dhr. F. Pero, tel. 211126.

Agenda Ichtus-Maastricht
Ma. 9 nov.: Conferentie: De oudere patient. Plaats: De Jaarbeurs Utrecht. Voor info: Helene (670502).
Di. 10 nov.: Moderne theologiekring over "het algemeen betwist christelijk geloof" van Kuitert. Info bij Petra (252375).
Wo. 11 nov.: Avond over sociale gerechtigheid in het kader van het

jaartheema: de brief van Jakobus. Aanvang maaltijd: 18.00 u. Opgeven bij Nienke (256922). Aanvang programma: 19.30 u. Plaats: Augustinessenklooster, Verwerhoek 46 (Zijstraat Lenculenstraat).

KoKo
Di. 10 nov.: OC video: "Rambling Rose" om 20.30 + 22.30 u.
Wo. 11 nov.: CANDOR wordt dispuut!
Do. 12 nov.: TOC-activiteit: Grottenfeest voor 1e en ouderejaars KoKo-leden.
Di. 17 nov.: OC video: "Cape fear" om 20.30 + 22.30 u.

Agée Maastricht
Wo. 11 - zo. 15 nov.: Quo vadis czechoslovakia; Praag.
Spreekuur: ma. t/m vr. 11.30-12.30, tel. 883071.
Za. 14 nov.: Biertapwedstrijd.

Agenda Tafelstraat 13
Zo. 8 nov.: 10.15 u. Viering in St. Janskerk Vrijthof. Voorganger J. Drost. Thema 'Schoon geloof'.
Ma. 9 nov.: 20.00 u., Oud Gouvernement, lezing Milieu-ethiek uitg. van Thomas More-academie.
Di. 10 nov.: 17.45 u., koorrepitie, tot 19.30 u.
Wo. 11 nov.: 18.00 u., Yoga-groep B, 20.00 u., Filosofiegroep Rousseau.
Do. 12 nov.: 18.00 u., Tafelen, kook en eet mee! Opgeven s.v.p. voor 16.00 u.
Vr. 13 nov.: 20.00 u., Spiritualiteitsgroep =Vervolg=
Welkom om eens binnen te lopen voor een gesprek met een van de Pastores. Beter nog: maak even een afspraak, 215651.

Agenda Sigma
Di. 10 nov.: Algemene Leden Vergadering.
Vr. 13 nov.: Dag van het Aandeel in de RAI.

DOPE
Er is iedere ma. (15.00-16.00 u.) en do. (11.00-12.00 u.) spreekuur in de DOPE-kamer, OG 0.203, tel. 883263.
Om lid te worden van DOPE dien je o.v.v. naam, adres en tel.nr. een tussentje te storten op: bankrekeningnr. 57.69.86.763, ABN-AMRO Maastricht, t.a.v. David Knuttel, inzake DOPE. Student let op uw saeck!

Integrand
Vanaf 14 oktober 1992 zit Integrand in het nieuwe pand aan de Abtstraat 4, kamer 8 + 9. Tel. 043-883355/97. Openingstijden ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en van 13.00-17.00 u.

STUDIUM GENERALE

Sphinx-debatwedstrijd
Di. 10 nov., 20.00 uur, Café Diner De Andere Wereld
Studenten worden uitgedaagd hun retorisch talent en hun kennis van zaken te etaleren. Aan de wedstrijd wordt deelgenomen door teams van twee studenten. Een week voor het debat krijgen zij (een) stelling(en) toegestuurd. Zij moeten zich zowel voorbereiden op het voor- als het tegenstandpunt. Per ronde wordt door loting bepaald welk team de stelling moet verdedigen en welk team in de oppositie moet. Een jury bepaalt welk team doorgaat naar een volgende ronde. Er worden twee voorrondes gespeeld. Na de voorrondes blijven er vier teams over die de finale spelen. 2e voorronde 17 nov. Finale 24 nov.

L'espace bizarre.
Op **Wo. 11 nov.,** 20.30 uur, Lösstheater, Achter de Barakken 31a, wordt er een voorstelling gegeven door Theatergroep Stichting Zep. Toegang: studenten: f 7,50 / overigen: f 12,50. Deze voorstelling, in een eerdere versie vertoond in de Melkweg in Amsterdam onder de naam Ruggegraatsluit, is gebaseerd op het werk van de Russische dichter/theatermaker Majakovski. Ons wordt een chaotische, maar energieke wereld getoond van rauwe teksten, zwart-humoristische momenten, wilde muziek en bizarre beelden, opgebouwd uit materiaal wat de stad op straat liet liggen. Containerafval vormt het decor van deze voorstelling, waarin hartstocht, het gevecht tegen het spook van het alledaagse de allesoverheersende drijfveer is.

American presidential elections
The political image building. **Do. 12 nov.,** 15.00 uur, Statenzaal, Bou3. Met o.a.: prof. dr. G. Payne, political communication professor, Emerson College, Boston, prof. dr. K. Swope, campaign consultant and political advertising professor, Emerson College, Boston. In deze paneldiscussie worden de door de Republikeinen en de Democraten gehanteerde overre-dingsstrategieën en de manier waarop die vorm kregen in de media geanalyseerd aan de hand van reclamespots van beide partijen. Voertaal: Engels. Toegang gratis

People's choice?
An evaluation of the elections. **Do. 12 nov.,** 20.00 uur, aula. Met o.a.: dr. M. van Rossem, R.U. Utrecht en Cor Speksnijder, verslaggever Het Parool.
Gespreksleider: Ben Knapen, NRC Handelsblad. Op deze avond wordt teruggekeken op de verkiezingen. De volgende vragen komen aan de orde: welke invloed hadden de massamedia, wie stemde en wie niet, wat waren de belangrijkste onderwerpen, wat bleef juist onaangeroerd en welke gevolgen heeft de uitslag voor de nationale en de internationale politiek? Voertaal: Engels. Toegang gratis

LV&S

Openingstijden balie LV&S
Ma.: 14.00-17.00 u. Di. t/m do.: 09.00-12.00 u. en van 14.00-17.00 u.
Vr. gehele dag gesloten. Het buro is gelegen aan de Lenculenstraat 26, Oud Gouvernement.

Paardrijden buitenritten
Iedere zo.-morgen wordt van 09.00-12.30 u. een buiten-rit gehouden (halve dagtrip), niet voor beginners. Kosten bedragen f 45,-. **Ruiterbewijs:** In het voorjaar van 1993 wordt een examen afgenomen voor het ruiterbewijs. De inschrijfformulieren zijn verkrijg-baar op de manege St. Michail, St. Michalsweg 17, tel 613218.

RL rugzakken
Bij buro LV&S zijn blauwe RL rugzakken te koop voor de prijs van f 17,50. **Recreatief schaatsen**
Voor sportkaarthouders bestaat de gelegenheid om tegen een gereduceerd tarief toegang te krijgen tot de publieksuren (uren worden nog bekend gemaakt) van de 400-meterbaan Glanerbrook in Geleen, Kummenaedeestr. 45, tel 046-746988.

Wintersportreis 1993
LV&S biedt de gelegenheid op wintersportreis te gaan naar Valmeinier (1.800 m) Savoie Frankrijk in de periode vrijdag 15 jan. t/m zondag 24 jan. '93. Arrangement: reis per touringcar, appartementhuur (4 of 6 persoons), 6-daagse skipas, eten; ontbijt, lunchpakket, warme maaltijd en gebruik snowboards. Prijs arrangement: f 495,-. Optioneel kun je o.a. skiles volgen (5 x 2,5 u.), 1 of 2 dagen extra skipas nemen, schoenen + stokken huren en een reisverzekering afsluiten. Bij aanmelding betaal je een voorschot van f 100,-. Meer info en opgeven bij LV&S.

Agenda Saurus
7/8 nov.: ASOPOS najaarswedstrijden, Oopa. Conditie-training Randwijck, elke ma. 18.30-19.30 u. competi-tieroeiers, 19.30-20.30 u. najaarscursisten. Elke do. 19.00-19.30 u. spreekhalftuurtje bestuur in bestuurskamer.

WETENSCHAPSWINKEL

De Wetenschapswinkel biedt studenten de gelegenheid hun onderwijs-spanningen te combineren met maatschappelijke dienstverlening. Bovendien doet men ervaring op met praktijk- en klantgericht onderzoek.
De volgende aanvragen voor onderzoek staan momenteel open:
- is een provinciale opzet van het Anti-Discriminatie Bureau haalbaar en hoe zou die er uit moeten zien? **Gevraagd:** Economie
- de ontwikkeling van de woonlasten in de sociale huur-sector. **Gevraagd:** Economie
- problemen van gehandicapte ouders bij de opvoeding van hun kinderen. **Gevraagd:** Gezondheidswetenschappen.
Inlichtingen: Maurice Evers/Jo Haesen, looiersgracht 14, tel: 883120.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

Training Cross Culturele Contacten
Op 7, 8 en 9 december organiseren de Nuffic en het Centrum Kontakt der Continenten bovenstaande training. Deze training is opgezet voor al die personen binnen onderwijsinstellingen die in hun werk veelvuldig te maken hebben met buitenlandse studenten. Het gaat hierbij niet om docenten, maar om functionarissen zoals sociale begeleiders, decanen, 'registrars', 'fellowship-officers', administratief en financieel personeel. Misverstanden, onbegrip en onbewuste (voor)oordelen ten aanzien van de ander kunnen het dagelijks werk bemoeilijken. Tijd voor reflectie ontbreekt meestal. De driedaagse training biedt deze mogelijkheid wel. Prijs: f 1.560,- inclusief alle maaltijden en twee overnachtingen op éénpersoonskamers. De cursus wordt gehouden in Soesterberg.
Bij Bureau Internationale Samenwerking (Ina Engelen, tel. 883211) is een kopie van het programma verkrijgbaar.
Meer informatie: Marian Rameyer, Centrum Kontakt der Continenten, tel. 03463-51755.

Werkgroep Vliegende Hollanders
De Werkgroep Vliegende Hollanders (voorheen Werkgroep Tropenkin-deren) organiseert op zaterdag 12 december de tweede contactdag voor diegenen (vanaf 14 jaar) die langere tijd in het buitenland doorgebracht hebben, bijvoorbeeld samen met de ouders. Uit de eerste contactdag is gebleken dat het erg leuk is om met lotgenoten te praten over je ervaringen daar en nu weer hier. Voor informatie en aanmelding: 020-6233918 (vragen naar Mira) of 030-730641 (Teresa), of Postbus 19168, 3501 DD Utrecht.

Kaderkursus Ontwikkelingswerk
De Stichting Tropenkursus voor Kader in Ontwikkelingswerk organiseert in januari weer de Kaderkursus Ontwikkelingswerk voor mensen die uitgezonden (willen) worden en overige geïnteresseerden. De cursus is interdisciplinair van opzet, biedt kennis en inzichten in het vraagstuk van armoede en rijkdom rond thema's als ontwikkelingsprocessen, voeding en gezondheid, werk en inkomen, enz. Het niveau van de cursus staat gelijk aan een post-HBO cursus. De cursus start met een tweedaagse bijeenkomst op 8 en 9 januari 1993. Meer informatie: Stichting TKO, Postbus 19168, 3501 DD Utrecht. tel. 030-318703 (behalve op woensdag).

Openingstijden
Het spreekuur 'Studeren in het buitenland' voor studenten en medewerkers wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Studie-infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311.
LET OP: OP VRIJDAG 13 NOVEMBER VERVALT HET SPREEKUR!

ECONOMIE

Mededeling van de vaste commissie voor de examens FdEW
"De Vaste Commissie voor de Examens heeft besloten om de cijferbepaling van de kennistoetsen en de OAT in de propedeuse te veranderen. Dit betekent dat artikel 17 Regels en Richtlijnen (pagina 164 studiegids) veranderd is. Een A-viertje met de gewijzigde tekst is vanaf 9 november 1992 af te halen bij de Balie van Bureau Onderwijs."
Vanaf 9 november 1992 is tevens bij de Balie van Bureau Onderwijs beschikbaar:
- INFO met uitleg over de eisen van de propedeuse en belangrijke regels uit het examenreglement;
- INFO over de "Overgangsregeling voor doctoraalstudenten" die vóór 1992/1993 aan het docotraal begonnen zijn;
- INFO met uitleg over de eisen van het basisdoctoraal 1992/1993.

Mededelingen inzake toetsen
Om de gang van zaken tijdens de toetsen zo probleemloos mogelijk te laten verlopen vragen wij uw aandacht voor het volgende:
1. Denkt u, om vertraging in de toetsverwerking te voorkomen, aan uw collegekaart + geldig bewijs van inschrijving.
2. Optisch leesbare formulieren dienen ingevuld te worden met een HB-

potlood. Studenten moeten **zelf een potlood** meenemen!
3. Bij de Voortgangstoets alsmede bij alle Wiskunde en Statistiek toetsen mag, met ingang van dit academisch jaar, **geén gebruik worden gemaakt van een rekenapparaat.**

Studie-adviseurs
Al eerder is bekend gemaakt dat de studie-adviseurs hun werkzaamheden anders gaan verdelen. Met ingang van 1 november zal Monique Welten de studie-adviseur voor de doctoraalstudenten zijn en Thijs Hoex de studie-adviseur voor de propaedeusestudenten (eerstejaars, recidivisten, voorwaardelijken). Studenten willen we verzoeken zich aan deze verdeling te houden als het vragen of problemen betreft die studiegebonden zijn. Bij moeilijkheden van persoonlijke aard kun je naar eigen voorkeur bij een van ons een afspraak maken. De studie-adviseurs zijn op de volgende dagen aanwezig:
Monique Welten: dinsdag, woensdagochtend en donderdag. Open spreekuren: 10.00 - 11.00 uur Kamer 3052a, tel. 883776 (attentie: gewijzigd telefoonnummer!)
Thijs Hoex: dinsdag, woensdag en vrijdag. Open spreekuren: 10.00 - 11.00 uur Kamer 3052b, tel. 883846 (attentie: telefoonnummer gewijzigd!).

EFM
04 november
Mercurius houdt haar jaarlijkse ALV, vanaf 17.00 uur in kamer 0.090.
05 november
COMAX organiseert inhouse-dag bij Moret Ernst & Young. Aanvang 13.30 uur. Inschrijving sluit op maandag 26 oktober. Tot die tijd nog inschrijvingsformulieren verkrijgbaar op de Mercuriuskamer (kamer 0.081).
10 november
Mercurius organiseert samen met PTT Nederland de case Pakketpost, bestemd voor financieel-economen en marketeers.
24 november
VSB studentenstrategie dag. Programma begint om 10.00 uur en eindigt ca. 17.00 uur. Sprekers zijn er o.a. van Hewlett Packard en KPMG Klynveld. Er is koffie, lunch, thee en buffet of borrel. Kosten bedragen f20,-. Inschrijving mogelijk op een van de EFM-kamers 0.085, 0.083, 0.081.
18 december
Kerstgala EFM-Mercurius (let op de affiches).
Kantooruren Imperator: woensdagen van 10.00 - 12.00 uur in k.0083.

Wetenschapswinkel
De Wetenschapswinkel is een afdeling van de Dienst Studentenzaken die studenten de gelegenheid biedt hun onderwijsinspanningen te combineren met maatschappelijke dienstverlening. Bovendien doet men ervaring op met klantgericht werken.
Geboden wordt verder o.a.: kantoorfaciliteiten en publiciteit voor het eindrapport.
Informeer naar de volgende openstaande vragen:
- Een onderzoek naar de haalbaarheid van een provinciale opzet van eefi Anti Discriminatie Bureau in Limburg. Dit onderzoek heeft zowel een bestuurskundig als een marketing-karakter (combinatie bedrijfseconomie-economie van de publieke sector). Een aanstelling als student-assistent is in dit geval mogelijk.
- Een onderzoek naar de ontwikkeling van de woonlasten in de sociale huursector. Een (korte) aanstelling als student-assistent is in dit geval mogelijk.
Inlichtingen: Maurice Evers/Jo Haesen, Looiersgracht 14, tel. 883120

Agenda AIESEC
Maandag 9 november
Presentatie van Philips over 'multinationale activiteiten' m.b.t. nieuw produkt DCC, in het Oud Gouvernement. Aanvang 10.45 uur. Vrij entree.
Dinsdag 10 november
Lezing mr. Mees over 'juridische aspecten van het internationaal zaken-doen', in het Oud Gouvernement om 9.30 uur. Vrij entree.
Woensdag 11 november
Lezing prof. dr. G. Hofstede over 'culturele verschillen', in de Aula om 9.00 uur. Vrij entree.
Woensdag 11 november
Lezing door El-Namaki over 'women and entrepreneurship' in de Aula om 14.00 uur. Vrij entree.
Woensdag 11 november
Lezing prof. dr. J.W. Goslings over 'internationaal beleggen', in de Aula om 17.30 uur. Vrij entree.
De bovenstaande lezingen en de presentatie van Philips zijn programma-onderdelen van het internationale AIESEC-Congres 'Step into the Future' dat plaatsvindt van 8 november t/m 13 november.
Vrijdag 20 november
De voorronde van de 'Third Millenium Games', een Europese Olympiade voor studenten. Info bij AIESEC - tel. 883863.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Gezocht student-assistent bij het IRIC
Bij het IRIC is plaats voor een student-assistent op freelance basis ter ondersteuning van de huidige automatiseringstoepassingen, het schrijven van nieuwe toepassingen en database onderhoud. Meer informatie: secretariaat IRIC, TS 53, k. 2015A, tel.: 883708 op ma., di., do. en vrijdagochtend.

Proefpersonen gezocht:
Onderzoekers van de vakgroep gezondheidsvoorlichting zoeken onder 1e jaars studenten proefpersonen voor een tweetal korte onderzoeken naar: taak-evaluatie en team-sport beleving. de onderzoeken vinden plaats in november, van maandag t/m zaterdag. Beide onderzoeken duren circa 1 uur; verdiensten fl 20 tot fl 30. De onderzoeken vinden plaats aan het peter Deyeplein 1 (tegenover het AZM). Opgave en inlichtingen: drs. G. Seijts (882413) en drs. T. Lenderink (882398).

Gezocht student-lid
Heb je graag een actieve rol in de ontwikkeling van het onderwijs? Meld je dan aan als studentlid voor een blokplanningsgroep bij desbetreffende blokcoördinator. Voor meer informatie of vragen kun je bellen met werkgroep O&O van de VBGGK. Miranda Vermeeren tel. 639852 of Birgit Mayer tel. 471524.

Aan alle derde jaars studenten GW:

In het kader van de aankomende keuzeblokkenperiode organiseert de vakgroep Vrouwenstudies een voorlichtingsmiddag voor studenten die geïnteresseerd zijn in het tracé Vrouwenstudies. Deze voorlichtingsmiddag zal plaatsvinden donderdag 12 november vanaf 15.30 in de rode collegezaal, Universiteitssingel 50.

Studenten die blok 2.3.M volgen

Studenten die het blok 2.3.M. volgen worden aanbevolen het (studie-)boek: Norbert Elias, 'Het civilisatieproces Sociogenetische en psychogenetische onderzoeken' Aula, 1982, aan te schaffen. Kosten: circa f 50,00. K. Horstman coördinator.

Lezing GVO-TRIANO

Op donderdag 12 november organiseert GVO-TRIANO een lezing over de gezondheidswijzer in Maastricht. Simone Seelen zal het een en ander vertellen over wat de gezondheidswijzer is en allemaal doet. Er zullen ook enkele medewerkers (alle studenten) iets vertellen over hun ervaringen. Alle belangstellenden zijn van harte welkom op donderdag 12 november om 19.30 u in de Spiegelzaal, Kapoenstraat 2.

Aan alle 400 leden van AGORA!!

Voor het aankomende studiejaar zitten wij weer vol ideeën, maar daar hebben wij studenten voor nodig! De Publiciteitscommissie, Activiteitscommissie, Sponsoringscommissie, Facultaire Introductiecommissie en het Reductiebureau kunnen nog actieve studenten gebruiken. Dit moet zeker lukken met zoveel leden! Laat snel iets horen en bel tijdens het dagelijkse spreekuur tussen 10.00-11.00 uur naar de AGORAkamer tel: 881 172 of naar onze voorzitter Ronald tel: 617381.

Stagiair m/v gevraagd (FdGW)

In het kader van het evaluatie-onderzoek poliklinische geriatrie wordt, zo spoedig mogelijk, een stagiair gevraagd. Meer informatie: dr. M.J. Havenman, vakgroep Epidemiologie (Fac.I, kamer 2020, tel: 882366/882387)

GVO-studenten

In de blokken 2.5.2 - 2.6.2 en 2.7.2 zal in 1 à 2 onderwijsgroepen de voertaal Engels zijn (colleges, blokboeken, onderwijsbijeekkomsten). GVO-studenten die dat leuk, interessant, leerzaam vinden kunnen zich voor deze onderwijsgroepen opgeven. Aanmelden, telefonisch of schriftelijk waarbij je aangeeft of je voor één of twee (en welke) of alle blokken kiest bij: Marja Slangen, Vakgroep GVO, Deb1, tel (882406).

Symposium 'Besturen managers ziekenhuizen?'

In het kader van de BB-blokken 3.2.1 Beheersing en 4.3.1A Financieel Economisch Management is een symposium georganiseerd, tijdens welke vier directeuren van algemene ziekenhuizen hun visie zullen geven op de besturing van hun ziekenhuis. Het symposium vindt woensdag 11 november aanstaande plaats in de Blauwe Zaal van Faculteiten II (Universiteitssingel 50) van 14.00 - 17.00 uur. Kosten f.50,- per persoon, studenten f.10,-. Opgave is mogelijk bij het secr. van EGZ (kr. 5.364; tel. 881727) of vanaf 13.30 uur bij de registratie-balie van het symposium.

Blok 4.3.1A Financieel Economisch Management (FEM)

Net als vorig jaar zal tijdens het blok 4.3.1A FEM het management en de organisatie van een aantal ziekenhuizen moeten worden doorgelicht en beoordeeld. In dit blok zal worden gewerkt aan de hand van het rapport dat naar aanleiding van het blok van vorig jaar tot stand is gekomen. Een kopie van dit onderzoeksverslag is vanaf vrijdag 20 november tegen kostprijs verkrijgbaar bij het secr. van EGZ (kr. 5.264). Inlichtingen: 881717 (J. Winter, blokcoördinator).

Voortgangstoets Milieugezondheidskunde

Vrijdag 13 november a.s. wordt voor alle studenten MGK de voortgangstoets van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen/Geneeskunde afgenomen. Afnam vindt plaats in het MECC te Maastricht, aanvang exact om 13.30 uur tot 17.30 uur. Vanaf 13.00 uur kunt u in de zaal plaatsnemen. Plaatsindeling is op studentnummer. De koffie kost f 2,00 per kop. Raadpleeg vooraf het Reglement van Orde (zie studiegids MGK 1992/1993, blz. 91). De voorlopige antwoordsleutel ligt om 17.30 uur aan de balie van lokatie Universiteitssingel 50. Een geldige collegekaart is verplicht!

Voortgangstoets FdGW

Vrijdag 13 november a.s. wordt voor alle studenten de voortgangstoets van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen afgenomen. Afnam vindt plaats in het MECC te Maastricht (behalve voor studenten Utrecht en Groningen); aanvang: exact 13.30 uur tot 17.30 uur. Vanaf 13.00 uur kunt u in de zaal plaatsnemen. Indeling: op studentnummer, te beginnen met nr. 89.001. Ouderejaars studenten (88/87/86) kunnen zich tot 1 november inschrijven aan de balie tijdens het spreekuur. De koffie kost f 2,00 per kop. Voor het Reglement van Orde wordt verwezen naar de studiegids FdGW 1992/1993, blz. 340. De voorlopige antwoordsleutel ligt om 17.30 uur aan de balie van lokatie Universiteitssingel 50. Gebruik een HB-potlood. Een geldige collegekaart is verplicht!; leg deze bij binnenkomst links vooraan gereed op uw tafel. Kom op tijd want na 14.00 uur wordt u niet meer in de zaal toegelaten.

Stagiaires gezocht

Bij de vakgroep Economie van de Gezondheidszorg zijn de laatste weken enkele interessante stageplaatsen en- onderwerpen binnengekomen. De meeste stageplaatsen zijn erg actueel, waardoor de belangstelling van de stage-instelling gegarandeerd is. 4e jaars studenten BB of VW, beleid en beheer-richting, worden uitgenodigd voor deze stages. Deze stages kunnen op korte termijn (vóór 1 november) een aanvang nemen. Inlichtingen bij Frits Harmsze, tel 881721/881727

Keuze-onderwijs

3e jaars studenten denken jullie eraan om het formulier keuze-onderwijs (zie postvakjes) vóór 20 november in te leveren bij Bureau Onderwijs FdGW.

Verhuisbericht

Het MEMIC is gehuisvest in Faculteiten I, Debyeplein 1, Dokumentatie-ruimte: kamer 1.019, tel.: 882252. Openingsuren zijn van maandag t/m vrijdag van 08.30-16.30 uur. Er worden geen publicaties uitgeleend. Kopieerfaciliteit aanwezig. Contactpersonen: M. Motoh en P. Bongers, Deb. 1, kamer 1019, tel.: 882252.

ALGEMENE WETENSCHAPPEN

Inschrijving wetenschapspractica propaedeuse CWS

De twee wetenschapspractica in de propaedeuse, Fysica en Biochemie, kunnen beschouwd worden als gelijkwaardig aan elkaar. In principe volg je slechts een van deze twee practica voor het propaedeusisch examen. Het Fysica practicum loopt parallel aan blok 1.3, Biochemie loopt parallel aan 1.6. Vanaf maandag 26 oktober kun je je tijdens de reguliere balie-uren inschrijven voor een van deze practica.

Balie bureau onderwijs

Openingsuren balie :
maandag van 09.30-10.30 uur
woensdag van 11.30-12.15 uur
vrijdag van 11.30-12.15 uur
Locatie: Kapoenstraat 2, begane grond

Boeken blok 1.3

Studenten die blok 1.3, De experimenterende natuurwetenschap, zullen gaan volgen, worden geadviseerd de volgende boeken aan te schaffen:
- E. Grant (1989), Physical science in the middle ages, Cambridge: CVP
- A.R. Hall (1983), The revolution in science 1500-1750, London-New York: Longman
- G. de Vries (1985), De ontwikkelingen van wetenschap, Groningen: Wolters-Noordhoff
Bestelling kan via studentenvereniging Orakel, zie inschrijffijsten balie bureau onderwijs

Toetslocatie

De toets van blok 1.2 op vrijdag 27 november vindt plaats in sporthal De Heeg, van 10.00-12.30 uur.

RECHTSGELEERDHEID

Balietijden Bureau Onderwijs

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Balie gesloten

Op donderdag 05.11.1992 en vrijdag 06.11.1992 zal de balie de hele dag gesloten zijn i.v.m. toetsen. De Studenten- en Examenadministratie van het Bureau Onderwijs zal telefonisch ook niet bereikbaar zijn.

Aanmelden blok 3 dagopleiding

Vanaf 2 november 1992 zijn de aanmeldingsformulieren voor blok 3 verkrijgbaar aan de balie. Uiterste inleverdatum is 30 november 1992.

Aanmelden blok 2 avondopleiding

Vanaf 2 november 1992 zijn de aanmeldingsformulieren voor blok 2 verkrijgbaar aan de balie. Uiterste inleverdatum is 30 november 1992.

Toetsen blok 1 dagopleiding Nederlands en Fiscaal Recht

Donderdag 05.11.1992
09.00-12.00 uur Sporthal Geusselt Jaar 1: Practicum methoden I
13.00-16.00 uur Sporthal Geusselt Jaar 2 NR: Rechtsgeschiedenis
09.00-12.00 uur Sporthal Daalhof Jaar 3 FR: Bedrijfseconomie II en Jaar 4 NR + FR: Belastingrecht voor ondernemingen

Vrijdag 06.11.1992

09.00-12.00 uur Sporthal Geusselt Jaar 1: Inleiding Nederlands Recht
13.00-16.00 uur Sporthal Geusselt Jaar 2 NR: Rechtshandhaving
09.00-12.00 uur Sporthal De Heeg Jaar 4 NR: Keuzeblokken
13.00-16.00 uur Sporthal De Heeg Jaar 2 FR: Overheid en privaatrecht voor fiscalisten en Jaar 3 NR: Arbeid

Adressen locaties:

Sporthal Geusselt: Olympiaweg 81 Maastricht
Sporthal De Heeg: Roserye 500 Maastricht
Sporthal Daalhof: Goudenweg 190 Maastricht

Examineisen toets Verbindingenrecht

Per vergissing is bekendgemaakt dat de examineisen van de toets Verbindingenrecht zal bestaan uit 4 vragen waarvan 4 te beantwoorden. Dit is onjuist. De toets zal bestaan uit 5 vragen waarvan 5 te beantwoorden.

Voor alle toetsen geldt:

Er mag gebruik gemaakt worden van (een) niet geannoteerde, dus niet van commentaar of rechtspraak voorziene, editie(s) van de wetgeving, alsmede van de Asserbundel.

Ophalen opstellen

Studenten die hun herschreven opstellen van de herkansingsronde nog niet hebben afgehaald, kunnen dit nog doen tot en met vrijdag 13.11.1992. Hierna gaan de opstellen naar het archief.

Verkrijgbaar aan de balie

Proefopstel Avondopleiding.
Opsteltitels jaar 3 en 4 dagopleiding Nederlands recht, inleverdatum 13.11.1992.
Opsteltitels jaar 4 Fiscaal recht, inleverdatum 13.11.1992.

Milieurecht

Ter vervanging van de eerste onderwijsbijeenkomst milieurecht is er op maandag 16.11.1992 voor alle onderwijsgroepen een inleidend college in de Statenzaal, van 10.30-12.30 uur.

Fietsers opgelet!

I.v.m. klachten van overlast van de omwonenden heeft de faculteit een vriendelijk doch dringend verzoek de fietsen niet meer aan de voorkant van de Nieuwenhof te plaatsen. Op de parkeerplaats van de Nieuwenhof is meer dan genoeg plaats om de fietsen te stallen. Bij voorbaat dank voor de medewerking.

Rokers opgelet!

In de koffiekelder van het Oud Gouvernement geldt een ABSOLUUT ROOKVERBOD.

Colleges en lezingen

LET OP: In Observant 9 stond abusievelijk vermeld dat het college Rechtsgeschiedenis van de avondopleiding d.d. 26.10.1992 zou zijn verschoven. Dit moet echter het college van **26.11.1992** zijn.

Agenda Jib

Op vrijdag 13 november organiseert Jurist in Bedrijf een sollicitatiemiddag. Het doel van deze middag is de studenten te informeren over alle aspecten van de sollicitatieprocedure. De middag is bedoeld voor studenten in de einddoctoraalfase en zal plaatsvinden bij advocatenkantoor Loeff, Claeys en Verbeke in Rotterdam. Voor nadere informatie: let op het publicatiebord of kom langs tussen 09.00-11.00 uur op de studentenverenigingskamer. Op woensdag 17 februari 1993 zal de jaarlijkse Bedrijvendag weer plaatsvinden.

Stichting Rechtswinkel Maastricht

Stichting Rechtswinkel Maastricht zoekt nieuwe medewerkers met kennis van/belangstelling voor zaken op het gebied van:
1. sociale verzekeringen, -voorzieningen, arbeids- en huurrecht
2. personen- familie- erfrecht, verbintenissen- zaken- consumentenrecht.
Rechtenstudenten dienen in het bezit te zijn van de propedeuse. Geïnteresseerden kunnen schriftelijk reageren: Stichting Rechtswinkel Maastricht (p/a City Centrum), Capucijnestraat 43-45, 6211 RP Maastricht.

Interesse in wetswinkelwerk?

Wetswinkel Geleen (S.W.W.M.) bestaat uit ± 25 medewerkers en 2 secties:
1. de sectie arbeidsrecht en sociaal zekerheidsrecht.
2. de sectie consumentenrecht.

De wetswinkel zoekt medewerkers (vooral 2e en 3e jaars studenten) die bereid zijn zich actief in te zetten voor de wetswinkel. Voor meer informatie kun je bellen naar Monique Dijkman 043-438428, Mariette Hendriks 043-215619, Ton van Mil 043-258752, Dorothy Wolfs 043-478107 of zie de poster met infolders boven de balie in de biech.

Agenda ELSA-Maastricht

- 17 november voorlichtingsmiddag o.v.
- Seminar "The European Courts of Law". Datum: 23-26 november. Voertaal: Duits/Engels. Plaats: Freiburg, Straatsburg, Luxemburg. Kosten: 90 DM. Deadline: 1 november. Inlichtingen tijdens ELSA-spreekuur.

Ouranos-agenda

17.11: Excursie naar Den Haag. Bezoek aan Hoge Raad en Ministerie van Buitenlandse zaken. Ouranosleden gratis, inschrijven tijdens spreekuur.
25.11: Algemene Ledenvergadering om 19.30 uur in de Stagenzaal (OG). op deze ALV zal een nieuw bestuur gekozen worden. personen die zich kandidaat willen stellen voor dit bestuur kunnen dit schriftelijk doen tot en met vrijdag 13 november. Je kunt je kandidaatstelling opsturen naar JFV Ouranos, Zwingelput 4, 6211 KH Maastricht of deponeren in onze brievenbus. Let op de posters voor de overige activiteiten!!! Ouranos heeft spreekuur op ma-di-do-vr van 12.30-13.30 uur in de typekamer. Tel. 883071.

GENEESKUNDE

Mededeling van Buro Internationale Betrekkingen **bestemd voor internationale stafleden.**

Als vervolg op een in maart van dit jaar gehouden workshop over "Parenting Internationally-mobile children", georganiseerd door de International Women's Club van Maastricht, zullen in november twee seminars gehouden worden door WorldNeth International Language Center in Maastricht:
"The International Family", een tweedaags seminar op 7 en 8 november a.s. en "Parenting Internationally-mobile Children", een avond seminar op 6 november a.s. Sprekers: Ms Barbara Schaetti, Seattle en Ms Maria de Wal, Toronto. Voor meer informatie: Cass D. Williamson-Hayes, WorldNeth, POB 191, 6200 AD Maastricht, tel. 043-257052.

MFR Reflex

De **cie Tropen** organiseert een lezing: Tropenstage, hoe pak je dat aan? Deze lezing vindt plaats op woensdag 21 oktober om 15.30 uur in de Blauwe Zaal van Faculteiten II. Aanwezig zijn 4 studenten die een stage organiseren in de tropen. Verder zal iemand van FISEM vertellen over de mogelijkheden om via FISEM naar het buitenland te gaan. Centraal staan organisatie, financiering, inentingen etc. De entree is fl. 1,-p.p.

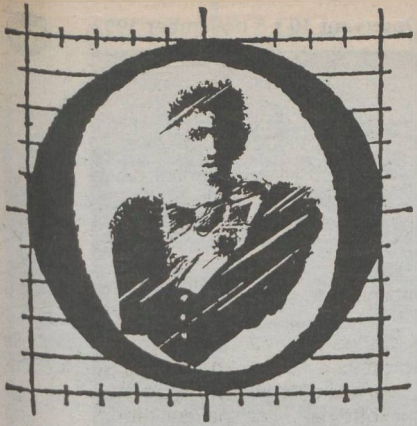
De **cie Complementaire Geneeskunst** organiseert een lezing: Psychosomatiek bij kinderen: behandeling volgens energetische principes. Wat is psychosomatiek eigenlijk? Is het reguliere medische model misschien te beperkt? Als zoveel mensen met onlustgevoelens rondlopen, schort er dan iets aan de gezondheidszorg? De lezing wordt gehouden door Dhr. J. de Jong, kinderarts te Heerlen. Hij zal het onderwerp psychosomatiek van verschillende kanten belichten, waarbij onder andere homeopathie, acupunctuur en kinesiotherapie ter sprake zullen komen. Er zal ruime gelegenheid zijn voor het stellen van vragen. Datum: 11 november 1992. Aanvang: 19.30 uur. Locatie: Universiteitssingel 50, colloquiumzaal 0.420. Entree: f 1.50 voor Reflex-leden, f 2.00 voor niet-leden.

Stichting Medisch Interfacultair Congres (MIC) zoekt nieuw bestuurslid.

De Stichting MIC is op zoek naar een nieuw bestuurslid voor de congresperiode 1993-1994. Studeer je geneeskunde en lijkt het je leuk om een congres te organiseren, neem dan contact op met Eline Tiems (tel. 634159) of Iris van Gestel (tel. 217658).

VRIJDAG 13 NOVEMBER KO-FEEST IN DEN HIEMEL

Vrijdag 13 november organiseert Ko-Beraad weer het jaarlijks terugkerende Ko-feest voor jaar 4,5 en 6 MF. Julie zijn allen van harte welkom vanaf 22.00 uur in den Hiemel. Kaartverkoop is aan de zaal en de entreekosten bedragen FL 2,50. Dus co-schappers zet je ziekenhuiszorgen aan de kant en kom weer eens lekker swingen en bijkletsen met je jaargenoten. Ik hoop dat ik jullie daar allen zal zien.

Russische film Urga in Lumière

Steppe, schapen en condooms

wordt. Gombo rommelt wat in de ingewanden, terwijl zijn driejarige zoontje Bouin de bebloede poten vasthoudt. Sergej eet zijn twee dagen oude boterhammen daarom maar buiten op. Maar het Mongoolse gezin wacht net zo lang met de schapebouts tot dat hij aan tafel komt. Gombo's altijd dronken broer Bayaertu brengt stukje bij beetje de Westerse cultuur in huis. Hij geeft een poster van Sylvester Stallone cadeau. "Da's mijn broer uit Amerika", grijnst hij. Het Donald Duck baseball-petje van Bouin is vast ook van hem afkomstig. Al die invloeden van buitenaf hebben hun gevolgen. De traditio-

De grote steppe in de film Urga brengt zelfs de ergste "nervuzeel" tot rust

nele Mongoolse cultuur, waar de urga het symbool voor is en waarin de liefde voor de natuur en de mens centraal staat, gaat langzaam verloren. Gombo vraagt zich dan ook af of hij wel een goede Mongool is. Mag hij het wel doen met condooms? Djengis Cahn was toch ook het vierde kind?

Urga: tot en met 11 november in Filmhuis Lumière, 20.00 uur.

Judith Kuijk

De Mongool Gombo leidt samen met zijn vrouw Pagma, hun drie kinderen en oma een rustig bestaan op de Chinese steppe. Hij hoedt zijn schapen en zijn paarden en is eigenlijk best gelukkig met zijn traditionele (Mongoolse) manier van leven. Er is één probleempje. Zijn vrouw wil niet meer. Zij vindt drie kinderen meer dan genoeg. Ze hebben tenslotte de Chinese geboortebepalkingsregeling van maximaal twee kinderen al overschreden. Gombo wil wél, hij staat al zo'n maand of drie droog en dat valt hem zwaar. Hij heeft zijn vrouw al achterna gezeten met zijn "uruga", een lange stok met een lus waarmee hij normaal de schapen en de paarden vangt. De stok heeft nog een tweede functie: Rechttop in de wei gezet is het een teken dat er een Mongoolse stelletje in de open lucht een stevig robbertje ligt te vrijen en liever niet gestoord wil worden. Jammer voor Gombo, de sex blijft uit. "Ik had je al gewaarschuwd voor die meisjes uit de stad", mummelt oma. Gelukkig heeft de stadse Pagma de oplossing: Condooms. Wat? "Jij bent zo ouderwets", lacht Pagma. "Je zou een TV moeten kopen. Daar leer je zoveel van." Condooms dus, ze moeten alle even gehaald worden. De Russische vrachtwagenchauffeur Sergej, die onverwacht aan is komen waaien, komt daarbij goed van pas. Hij rijdt Gombo, met twee paarden in de laadbak, naar de grote stad.

De film "Urga" van Russische regisseur Nikita Michalkov won in 1991 de Gouden Leeuw en de publieksprijs op het filmfestival van Venetië. Terecht, de beelden van het familieleven van Gombo's gezin zijn voor een misantroop nog hartverwarmend en de grote groene steppe brengt zelfs de ergste "nervuzeel" tot rust. Er valt veel te lachen. Op een humoristische manier laat Michalkov het verschil tussen de Mongoolse en de Russische cultuur zien. Sergej gaat over zijn nek als er een schaap geslacht

Een podium vol puberlogica

"Een schrijver hoort niet op het podium," zei de schrijver. Zijn stem kwam tot ons via een luidspreker terwijl we keken naar een lege stoel op het podium. Zo ging het twee weken geleden tijdens het Open Podium, georganiseerd door Studium Generale in samenwerking met studentenvereniging Koko. De volle zaal lag herhaaldelijk in een deuk. Niet alleen wanneer iemand gewild komisch was, maar ook en vooral als er iets misging. Want de studenten die zich op de scène waagden, toonden niet alleen hun lef, een aantal liet ook zien dat een carrière in de showbizz niet voor iedereen is weggelegd.

Vooraleerst de optredens, overigens met name verzorgd door leden van Koko. Een toneelstuk, poëzie en heel veel akoestische gitaren. Voor zover het gaat om het spelen van covers geen commentaar: de belangrijkste akkoorden worden aangegeven en zodra de zang invalt weet ook iedereen welk nummer het is. En zolang niemand nog wordt aangekondigd met een fluitje kennen hem allemaal van het kampvuur bij Koko" hoeft ook niemand daar een buil aan te vallen. Dat de gitarist het kampvuur heeft vervuild voor een podium in het CCV-gebouw, alla, het is immers winter. Toch kan men zich afvragen of dit soort dingen niet meer past bij een vijftiengjarige bruiloft.

Interessanter is het eigen werk, zoals gespeeld door twee jongens die zich voor de gelegenheid de Magnum Blues Band noemen. De een speelt akoestisch gitaar, de

ander versterkt met distortion. Op de achtergrond huppelen twee dames met een van de snackbar geleend (?) Magnumspandoek. De eerste paar seconden is het nog amusant, maar dan begint het rammelende spel en het gebrek aan microfoon-techniek te irriteren. Aanstootgevend wordt het wanneer het duo twee versnelingen terugschakelt en serieus gaat doen: "Dit nummer is opgedragen aan een meisje dat al een jaar in een psychiatrische inrichting zit. Dat is niet zo leuk." Wat volgt kan het best omschreven worden als zwaarmoedig geneuzel à la Van Der Graaf Generator, de onbegrepen jaren 70-band van Peter Hamill. Voor het dikke meisje dat later op de avond eveneens een akoestisch nummer weggeeft, geldt hetzelfde: haar kleurloos gespeelde liedje 'Goodbye my friend' lijdt aan levensmoeheid. Wat is dat toch, dat zodra het ergens over gaat deze artiesten geheel verstoken blijken van enige relativering of humor?

Een aanwijzing hiervoor is misschien te vinden in het spel van twee dames. Zij acteren een paar scènes uit het stuk 'Een maand later'. Daarin besluiten twee totaal verschillende vrouwen een maand van leven te verwisselen. De een krijgt het burgerlijk bestaan van de ander -inclusief echtgenoot- en de ander duikt onder in het vrijgevochten leventje van de een. Een leuk thema, maar de twee actrices nemen genoegen met het uitspreken van de tekst. Op een zo blasé mogelijke toon, wat in dit geval ook nog tot gevolg heeft dat de helft onverstaanbaar is. Raadselachtig. Want

het is nogal wat, een maand lang een ander bestaan leiden. Dat is toch spannend? Niet dus. In de visie van dit tweetal betekent het ongeveer zoveel als het verwisselen van een vuilniszak. En ik ben bang dat ze dat een volwassen benadering van dit -toch komische- stuk vinden. Wellicht hebben de hierboven genoemde liedjeschrijvers last van dezelfde puberlogica: een volwassen thematiek zou een doodserieuze, van enig enthousiasme ontdane aanpak vergen. Het maakt zo'n avondje loodzwaar. Hierbij dient aangetekend dat het tijdens een optreden niet mogelijk is even naar de bar te gaan zonder publiek en spelers te storen. Alles moet worden uitgezeten. Een andere locatie zou al veel goedmaken.

Garant voor een hoog zuchtgehalte staat ook de presentator van Studium Generale. Tussen de acts door speelt hij dat hij een sukkel speelt, en overtuigt dus geenszins. Kennelijk is zijn ego iets te groot om zich helemaal in zijn rol te verplaatsen en dat is jammer. Nu riekt het naar de ober die een biertje op tafel kwakt met een blik van: eigenlijk ben ik veel te intelligent voor dit werk.

Eugène Baak

Het volgende open podium staat gepland voor 10 december. Aanvang 20.30 uur, wederom in het CCV-gebouw. Inschrijven voor 7 december bij Studium Generale of Koko.

Agenda

donderdag 5 november

Letters bij de lunch, Stadsbibliotheek, 12.30
Deze kant op dames, revue Breukercollectief, Vrijhoftheater, 20.15

vrijdag 6 november

Gered, Het Zuidelijk toneel, Vrijhoftheater, 20.15
Spaanse avond, Andere Wereld, 21.30
Pink Night, cabaret en show, Dominicanerkerk, 22.00

zaterdag 7 november

Accordeonconcert, studenten Maastrichts Conservatorium, Stedelijke muziekschool, 16.00
Concert, Ad de Jong, accordeon en Muziekvereniging "Accordia" Eygelshoven, Stedelijke Muziekschool, 20.00
Pink Party, Dominicanerkerk, 20.00
Mendelssohn, LSO-concert, Vrijhoftheater, 20.15
Bloedlink, Theaterwerkplaats Gezelschap, Löss Theater, 20.30
Spaanse/Turkse avond, Zaal Bergmans, 21.30

zondag 8 november

Het accordeon in de volksmuziek, lezing door Mark Söbngen, Stedelijke Muziekschool, 11.00
Motieven munten verzamelen, lezing, Bonnefantenmus., 14.00
Accordeon muziek, uitvoering Stedelijke muziekschool, 16.00
Kees Simboffer en Ellen Ombre, Arcadia, 14.30
Thuiskomst, Rijk de Gooijer, e.a., Vrijhoftheater, 20.15

maandag 9 november

Milieu-etiek, lezing, Oud Gouvernement, 20.00
Thuiskomst, Rijk de Gooijer, e.a., Vrijhoftheater, 20.15

dinsdag 10 november

Sphinx debat wedstrijd, Andere Wereld, 20.00
Reizend muziekgezelschap, kamermuziek, Redoute, 20.15

woensdag 11 november

L'Espece bizarre, toneelgroep Zep, Löss Theater, 20.30

Exposities

Johan Broekema, reductie glazuren, **Joop Cromvoets**, houtgestookt steengoed, **Natascha Rieter**, vogels, **Siegfried Tot op het bot**, expositie over het werk van de preparateur, Natuurhistorisch museum Maastricht, De Bosquetplein 6-7. Ma t/m vr 10-12.30, 13.30-17, za en zo 14-17
Toussaint Essers, schilderijen op papier en doek, **Galerie Wolfs**, Hoogbrugstraat 69, Maastricht, 11 okt. t/m 15 nov. Wo 14-18, do 18-20, vr 14-18, za 10-17 en zo 13-17
Het spoor leidt naar Amarna, eigenzinnige mode II, **Galerie Amarna**, Rechtstraat 84, Maastricht, 10 okt. t/m 14 nov. Di t/m vr 11-18. Za 11-17
Muntomloop in Limburg, Bonnefantenmuseum, 7 okt. t/m 10 jan. Di t/m vr 10-17. Za, zo en feestdagen 11-17
Eigentum Himmelreich, Imi Knoebel, Bonnefantenmuseum, 7 okt. t/m 10 jan. Di t/m vr 10-17. Za, zo en feestdagen 11-17
Thomas Jungbans, beelden & etsen-monotypes, **Catus Spronken**, beelden, **Galerie Anny van den Besselaar**, Tafelstraat 6a, Maastricht, t/m 22 nov. Do t/m zo 13.00-17.30
'Five fingers for the Dike', **Richard Brewer**, **Ronald Dahl**, **Philip Docken**, **Ramon Muxter**, **Jeff Petrich**, schilderijen, collage's, beelden, foto's, installaties, **Simera Sigma galleries**, Bogaardenstraat 40b, Maastricht, 17-10 t/m 21-11, wo t/m za 13.30-17.30
John Karel, aquarellen, **Hetty Kluijtmans**, olieverfschilderijen, **Galeri Artisant**, Grote Gracht 43, Maastricht, 17-10 t/m 21-11, di t/m za 13.30-17.30
Marta Jedrysko, schilderijen, **Galerie Fab**, Brusselsestraat 80 Maastricht, 7/11 tot 14/12 1992. Do 16-20, vr t/m zo 13-17
Shunyam, recent werk, 31/10 t/m 21/12 1992, **Contempo**, **Galerie Maastricht**, Rechtstraat 96, do t/m zo 12-17 uur

Film

Speelweek 5 t/m 11 november

Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat 40b

Urga, 20.00 en 22.00
All the president's men, 20.30
The commitments, 23.00 (alleen op do, vr en za)

Cinema Palace, Wyckerbrugstr.

Basic instinct, dag, 21.00
Lethal Weapon III, dag, 18.00
Universal soldier, dag 18.00, do, vr, ma, di ook om 14.30
1492, dag, 14.15 en 20.30, za niet om 14.15
Boomerang, dag, 14.30, 18.30 en 21.30, za niet om 14.30
A League of their own, Voorpremière, za 14.00
The Laurel en Hardy film en concert middag, za 13.30

Mabi, Kleine Gracht 24A

Strictly ballroom, do t/m zo 18.45 en 21.15 (behalve do 1e av), ma en wo 21.00
Flodder in Amerika, vr t/m zo 14.30 en 18.30 (behalve vr.mid.), wo ook om 14.30
Far and away, do t/m zo 21.00, ma en di 20.30
Patriot Games, do t/m zo 18.30 en 21.15 (behalve do 1e av), ma t/m wo 21.00
Thelma & Louise, di en wo 21.00
La gloire de mon pere/Le chateau de ma mere, dag, 19.45 za, zo en wo ook 14.00

Cine "K", St. Bernardusstraat 13

The Player, dag, 21.00

Dames

Vandaag wil ik het met jullie eens hebben over Vrouwenstudies. Laat ik voorop stellen: hoera voor de vrouwenstudies! De afgelopen tien jaar hebben deze studies een hoge vlucht genomen. Er is geen universiteit in Nederland zonder een leerstoel met als opdracht de damesvraagstukken - behalve onze eigen Alma Mater dan.

Ikzelf blijf, hoe populair de zaak ook is, toch met enkele prangende vragen zitten. Ik wil het nog niet eens hebben over de flauwe kritiek dat er, wanneer er vrouwenstudies zijn er ook mannenstudies zouden moeten zijn. De repliek van de vrouwenstudentes dat alle wetenschap tot voor kort mannenstudies inhield lijkt mij wel aardig.

Overigens even tussendoor een anecdotie: ik was vorige week in Athene -nee, niet voor de lol, integendeel- en terwijl ik per taxi van het naar haar werd getransporteerd zag ik tussen alle Griekse billboards opeens op een gloednieuw en brandschoon gebouw: INSTITUTE FOR MALE STUDIES. Ik kon zoiets moeilijk geloven en ontcijferde het Griekse onderschrift. Daar stond dat het een privékliniek was voor impotentie en vruchtbaarheidsproblemen bij mannen. Dit bracht mij de volgende brainwave: waarom hebben de dames hun vakgebied niet gewoon gynaecologie genoemd? Gynè/gynaikès betekent in het Grieks toch gewoon vrouw? Dan is gynaecologie toch gewoonweg vrouwenstudies? Niemand verplicht die dokters zich alleen met de fysisch-klinische kant van het vrouwenvraagstuk bezig te houden. Als de vrouwenstudentes slim waren geweest waren ze listig begonnen met de subtiële uitholling van dat onechte gynaecologische bolwerk.

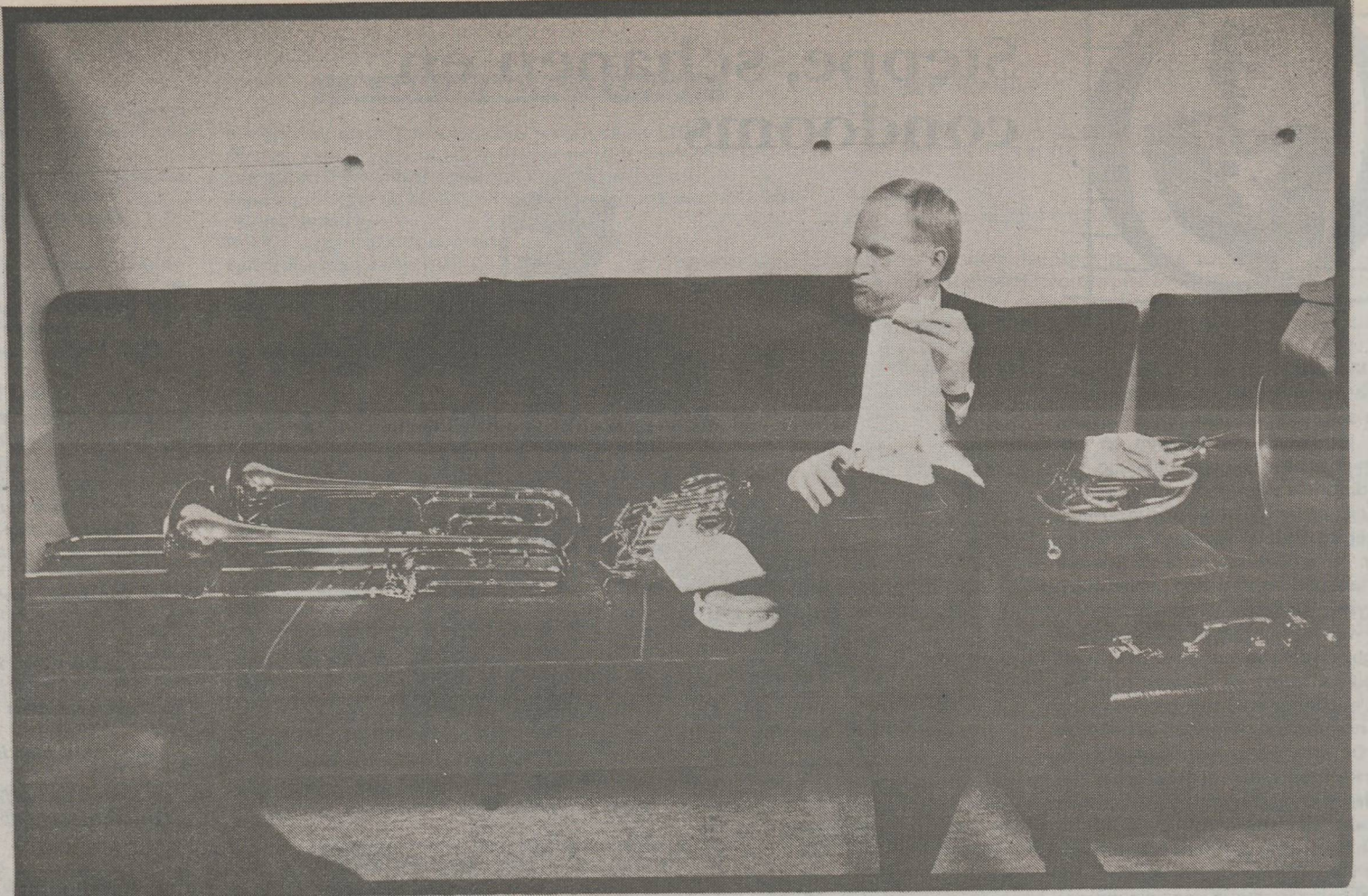
Maar goed, ik vermoed dat ik meer weet van de Wetesjap dan van listige manoeuvres, dus ik wil een andere quaestie aan de orde stellen. Vrouwenstudies houden zich bezig met allerlei lastige problemen over de positie van de vrouw in onze samenleving. Soms vraag ik me echter af of ik daar zelf zoveel beter van word. Ik heb nog nooit een bijdrage in het Tijdschrift

rouwenstudies gelezen waarbij ik dacht: "Aha, dus zo zit de vork in de steel, als ik me dus zus-en-zo gedraag of reageer zal mijn maatschappelijke positie verbeteren." Nu lees ik dat Tijdschrift sporadisch, maar ik geloof niet dat mijn buurvrouw überhaupt van het bestaan van dit wetenschappelijk terrein weet. Dus zij zal al helemaal niets hebben aan de academische triomfen die hier geboekt worden.

Misschien wordt het dan ook tijd om het aandachtsgebied van de vrouwenstudies/gynaecologie verder te verbreden en Wetesjap te genereren waaraan ook mijn buurvrouw iets heeft. Ik stel onderzoek voor op de volgende gebieden:

1. *Waarom lukt het mij niet om langer dan twee uur op pumps te lopen en presteert een doorsnee juffrouw in de Hema het om dag in, dag uit op van die stiletto's rond te banjeren?*
2. *Waarom worden er voor vrouwen slippjes geproduceerd die altijd in de bilspleet kruipen?*
3. *Wanneer krijgen we de eerste vrouwelijke rector magnifica?*
4. *Zou het niet eens tijd worden om een mannetampoon te ontwikkelen opdat dat vervaarlijke nadruppelen in die slopperonderbroeken een halt worde 'ogeroepen? Tenslotte bracht men twee weken geleden ook het eerste vrouwencondoom op de markt waarmee behoorlijk succesvol de gebele en volledige verantwoordelijkheid voor geboortebepaling en geslachtsziektebescherming opnieuw, en nu definitief, bij de vrouw lijkt te komen liggen. Te zot voor woorden.*

Eva

Met de muziek mee

Bijna had zijn laatste noot geklonken. Hij zou te wisselvallig presteren en veel te weinig publiek trekken, oordeelde de Raad voor de Kunst, het adviesorgaan van het ministerie van WVC. De Limburgers waren ontdaan en lieten deze "cultuurroof" en "behandeling als tweederangs burgers" natuurlijk niet op zich zitten. Hun Limburgs Symphonie Orkest moest blijven, zeker nu het orkest een nieuw onderkomen had gekregen in het Theater aan het Vrijthof. Tijdens de opening van de zaal, afgelopen maart, had minister d'Ancona de stad Maastricht nog via een telegram met het "prachtige gebouw aan het mooiste plein van Nederland" gefeliciteerd. Met geen woord repte ze over de toen nog onzekere toekomst van de vaste bespeler van het theater. Alsof ze zich schaamde voor haar eigen plannen.

Er kwamen protestacties, variërend van politieke lobby's, handtekeningenlijsten, borden langs de snelweg tot dreigende taal in de krant. "LSO uit Limburg, dan Limburg maar uit Nederland", was de trend. Zover wilde een meerderheid van de Tweede Kamer het niet laten komen en zij stemde tegen de opheffing van regionale orkesten. "Ach, die toestanden over de opheffing zijn gelukkig allemaal voorbij", zegt directie-assistent Thea Beelen. Ze wil er kennelijk niet meer aan herinnerd worden, bang dat de verhalen over gebrek aan kwaliteit en publiek blijven rondspoken. "We kijken er niet teveel meer op terug, we moeten nu verder."

BERICHT UIT MAASTRICHT

Verder dus. Bijvoorbeeld door studenten af te brengen van hun house-verslaving en ze te lokken naar het pluche van het Vrijthof-theater. Het LSO heeft daartoe een zorgvuldig opgesteld studentenabonnement van drie concerten voor slecht twintig gulden in de aanbieding. De concerten zijn van oplopende moeilijkheidsgraad zodat je ze zou kunnen beschouwen als een inleiding in de klassieke muziek. Om te beginnen worden makkelijk in het gehoor liggende, romantische werken van Weber, Mendelssohn en Schuman gespeeld. In het tweede concert wordt er al wat meer van de oren gevergd. De Weense klassieken zijn dan aan de beurt. Van Mozart speelt het LSO een jeugdwerk met veel schallende blazers, gecomponeerd op achttienjarige leeftijd, en een vijf jaar voor zijn dood geschreven pianoconcert.

Het laatste concert in deze serie is echt voor de volhouders. Er worden uitsluitend werken van Russen gespeeld. In de muziek van Sjostakowitsj is zijn onvrede met het strenge communistische regime in zijn land, waaraan ook de componisten zich moesten onderwerpen, hoorbaar. De muziek van Moessorgsky is eveneens moeilijk te volgen. Hij weigerde zich te houden aan academische compositie regels waardoor zijn muziek vaak weinig melodisch is.

Het trekken van studenten is niet de enige ambitie van het LSO. Ze streven ook naar erkenning buiten de provinciegrenzen, want nu het LSO mag blijven bestaan wil Limburg toch wel weer bij Holland horen. Voor de begeleiding van de Amerikaanse mezzo-sopraan Gail Gilmore, werd vorige week een reis naar het Noorden ondernomen. Een orkest van bijna zeventig leden 200 kilometer van huis in vol ornaat op het podium krijgen is geen makkie. Maar voor een professioneel orkest als het LSO is dat natuurlijk een routineklus. Een grote witte vrachtwagen met de letters LSO ("we worden wel eens voor het London Symphony Orchestra aangezien") wordt vakkundig volgeladen met harpen, pauken, bassen en celli want die leg je niet zomaar in je bagagenetje. De musici stappen, al naar gelang hun rookgewoonten, in twee gehuurde touring-cars. Ééntje voor de rokers, duidelijk in de minderheid, en de andere voor de niet-rokers. Chauffeur Jo heeft dit klusje al vaker geklaard. Hij weet dat sommige musici ter hoogte van Eindhoven dorst krijgen. En wat kan je dan beter koud hebben staan dan "het bier waar Limburg trots op is". De meesten houden het echter op

koffie of "rooie Spa". Tegen zessen klinkt achter in de bus een vaag "aan de Amsterdamse grachten" maar verder dan dat komt het niet. Als het beroemde Concertgebouw in zicht komt wordt het stiller in de bus. Het LSO waagt zich immers in het hol van de leeuw. Nergens is het publiek zo kritisch als in Amsterdam. Nadat Jo zijn bus geroutineerd langs de vele paaltjes en lukraak geparkeerde auto's ("tsjonge jonge, dat is toch niet normaal hè") heeft geworsteld, duiken de meeste orkestleden de stad in om nog even snel wat te eten. Over drie kwartier begint namelijk al de klankrepetitie om de akoestiek van de zaal te verkennen. Om zeven uur zit het gehele orkest in zijn dagelijkse kloffie op het podium. Ook zangeres Gail laat haar geluid galmen door de zaal. Passages worden doorgenomen en gastdirigent Gerard Oskamp geeft de laatste aanwijzingen. De veel geroemde akoestiek van de Grote Zaal bevat de Limburgers prima. "Net zoiets als het Staargebouw", grapt een opvallend ontspannen orkestlid na de repetitie op weg naar zijn rokkostuum. Een kwartiertje voor het concert komen de kriebels bij de meesten toch boven. In de artiestenfoyer heerst een mengelmoes van sigarettenrook, koffie, en zenuwachtig op tafels trommelende musici. Nog even de voeten onder het schoenpoetsapparaat en dan is het zover.

Als een volleerde diva bespeelt zangeres Gilmore het publiek. Na het eerste stuk, de ouverture en twee aria's uit Carmen van Bizet, barst er al een stormachtig applaus los. Bij de volgende stukken klapt men gewoon door de slotaccorden van het orkest heen. Wat onbeleefd. De zaal is blijkbaar overwegend gevuld met typisch operapubliek. Zij komen voor Gail, de rest is bijzaak. De begeleiding door het LSO, "verrassend soepel en exact" volgens de recensent van het NRC, en de ouvertures zijn echter ook zeer de moeite waard. In haar strakke gouden jurk maakt Gilmore moeiteloos ongelooflijke sprongen in de melodie. Door haar stembereik van maar liefs drie octaven klinken haar lage tonen heel warm terwijl ze ook in de hoogte de juiste toon weet te treffen. In het laatste deel van het programma, met aria's van Verdi, neemt de zangeres de vrijheid het gezongene te begeleiden met dramatische expressie. Bij opera hoort immers ook toneelspel. Daardoor wordt de vertolking door Gilmore nog meeslepender. Dat weet het publiek te waarderen. Na twee toegiften wordt de zangeres overladen met bloemen. Fotografen schieten hun rollettes vol en het publiek klapt de handen blauw. Op het balkon is zelfs een ritmisch gestamp voel- en hoorbaar. De fragiele zuiltjes kraken angstaanjagend. Gelukkig, de gouden jurk beklimt de lange trap achter het podium voor de aller, allerlaatste keer. Op weg naar haar hondje Woef, haar vaste begeleider tijdens alle concerten. Voor Gail is de show nu over. Maar voor heel "society minnend Nederland" begint de avond nu pas echt. Met het champagneglas al in de hand spoedt men zich naar een van de foyers waar de officiële cd-presentatie zal plaatsvinden. Op de voet gevolgd door Gert Jan Dröge met camerateam. Opgedofte dames met geplamuurde gezichten, sommigen zelfs in avondtoilet, en heren in Bonneterie-outfit loeren om zich heen om te controleren of ze wel gezien worden.

Vreemd genoeg is er voor het LSO geen plaats in dit Glamourland. Tien minuten na de laatste noot is er geen vioolkist of een zich verkleedend orkestlid meer te bekennen in de kelders van het Concertgebouw. Ze zijn toch niet al op weg naar het zuiden, hè? Snel een sprintje naar de bussen. Daar zit iedereen al omgekleed op zijn plaats. Klaar, om weer af te zakken naar Maastricht.

Chris van der Grinten

Abonnementen zijn te koop tegen contante betaling op vertoon van studenten-, of OV-jaarkaart aan de Uit-balie van het Theater aan het Vrijthof.

Het LSO in het hol van de leeuw (foto Nelis Tutkey)